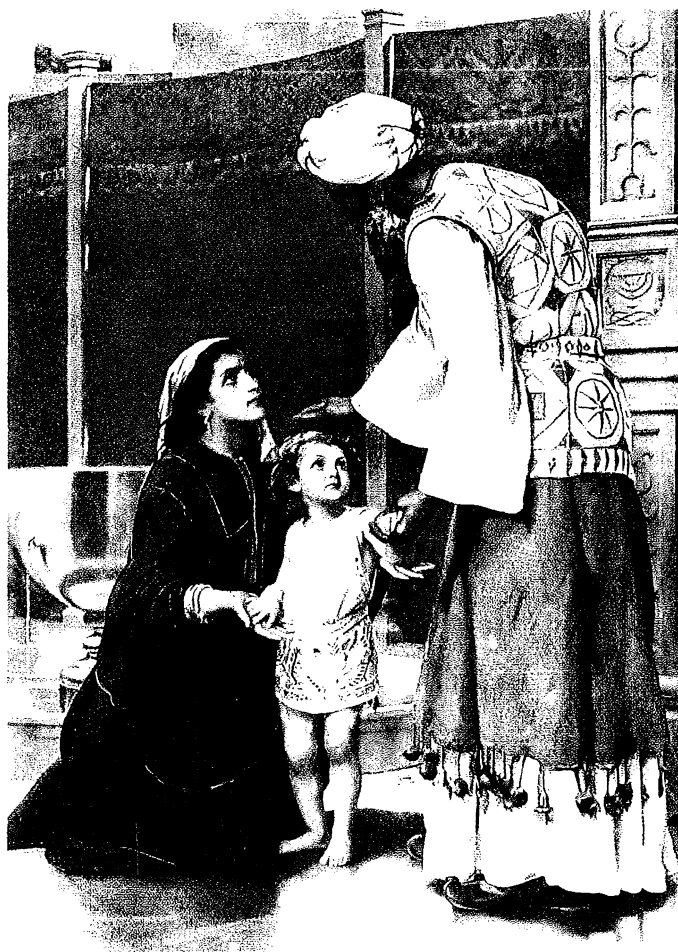

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Frank W. Topham: Anna Elihez viszi fiát, Sámuel

Huszonötödik évfolyam
2014. szeptember

Tartalom

Prédikáció a címlap témájára

Lukács Margit: Anna, avagy a mellékszereplők szolgálata. 1Sámuel 1,1–28	427
---	-----

Vasárnapi prédikációk

Csomay Árpád: Templomépítés. 2Krónikák 3,1	429
Faust Gyula: A rézkigyó. 4Mózes 21,4–9	432
Felszegi Imre: A munkások nem hiábavaló az Úrban. 1Korinthus 15,58	435
Szilágyi Róbert: Apológia. Galata 1,6–12	437

Prédikáció tanévnyitóra

Ilonczai Zsombor: Tanuljunk Jézustól. Máté 11,28a–29	442
--	-----

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai Példa a toronyról és a hadról. Lukács 14,28–32	446
--	-----

Prédikációsorozat

Dr. Boross Géza: Istenélmény a Bibliában. 9. Jeremiás próféta istenélménye. Jeremiás 20,9	451
10. Ézsaiás próféta istenélménye. Ézsaiás 6,3	453
11. Istenélmény a tüzes kemencében. Dániel 3,25	456
12. Mária istenélménye. Lukács 1,38	458

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat! 18. Álmában ád eleget. Zsoltárok 127,2b	460
--	-----

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Hálával áldozzál! III. Hálával áldozzál! Zsoltárok 50,14	461
---	-----

Alkalmi prédikációk

<i>Esketési igehirdetés</i> Balla Árpád: A házasság: Isten rendelése. 1Mózes 2,18	466
<i>Temetési igehirdetés</i> Bustya Dezső: Fény a halál völgyében. Zsoltárok 23	467
Farkas Antal: Épüljetek fel lelki házzá! 1Péter 2,5	
<i>Igehirdetés lelkesítő továbbképzőn</i> Veress László: Jézus szolgálata és a mi szolgálatunk. Lukács 22,24–27	471
A címlapon Frank W. Topham (1838–1924) <i>Anna Elihez viszi fiát, Sámuel</i> című festménye.	
A hátlapon Soós László <i>Anna hálaéneke</i> című verse.	

Prédikáció a címlap témájára*

Lukács Margit

Kalotaszentkirály

Anna, avagy a mellékszereplők szolgálata

Alapige: 1Sámuel 1,1–28

A történet eseményeinek lejegyzett része a templomban játszódik, Isten színe előtt, Isten jelenlétében. Az az idő, ami a lejegyzett események között eltelik, amiről nincs lejegyzés, hogy hogyan és mi is történt a szereplőkkel, szintén Isten jelenlétében zajlik, de nem a templomban, de mégis Isten tervéből, Isten akaratából származik. Ez az akarat Izráel népét akarja magához ölelni, és Isten keze úgy munkálkodik, hogy több embert át fog, hatása kihat egy népre, sőt a környező népekre, családokra, emberek életére, évszázadokra, évezredekre, még a mi életünkre is. Ehhez a nagy, emberiséget átfogó tervhez embereket használ fel, akik legtöbb esetben nem is tudnak arról, hogy ilyen gyszabású tervnek a részei. Csak élik a maguk életét a maguk vágyaival, fájdalmaival, bánataival, örömeivel, gyalázatával és nyomorúságával együtt. Isten kezében ilyen felhasználható emberek lehetünk anélkül, hogy tudnánk róla. Mellékszereplőként. Mégis fontosak!

Frank Topham festménye úgy tárul elénk, hogy szépségével, színeivel és őszintesével teljesen lenyűgöz. A festmény három alakot elevenít meg: Annát, Sámuelet, Élit. A korabeli templom, pontosabban istentiszteleti sátor előterében játszódik a jelenet. A kép középpontjában nem Anna és nem Éli áll, hanem a kis Sámuel. Látszik a megfestett alakra, hogy elűt az őt körülvevő emberektől, még édesanyjától is. Ilyen arccal és hajjal, házzal festették a korabeli festők az angyalokat. Sámuel tündöklő, tiszta gyermeki sugározza az Istentől rendelt küldetést. Ezen a festményen mellékszereplőként jelenik meg Anna.

Elkána évente felvitte egész családját Silóba, hogy ott áldozatot mutasson be a családjának minden tagjáért, feleségeiért és gyermekeiért is. Anna is ott volt mint a család egyike, mint a legszeretettebb feleség, de mégis sír és szomorkodik, mert nem ajándékozta meg férjét gyerekekkel, és feleségtársa is joggal bosszanthatta, hisz abban az időben egy asszony részére az adta meg a dicsőséget, ha gyermeket szült. Joggal érezhette magát rosszul magát, joggal érezhette magát jelentéktelennek, kicsinek. Ám Isten épp az ő jelentéktelenségén keresztül tudott munkálkodni.

Amikor kicsinek, erőtlennek vagy épp jelentéktelennek érezzük magunkat, akkor vetjük Isten a kezébe minket és végezheti rajtunk keresztül nagyszabású terveit úgy, hogy nem is tudunk róla. Nemrégiben olvastam egy újságcikket, amely arról szólt, hogy milyen sok ember küzd önbizalomhiánnyal, milyen sokan érzik magukat jelentéktelennek, tehetetlennek. Pedig Isten akkor is tud használni, amikor én nem érzem a megbízhatóságot, nem érzem az erőmet, csak törékeny létemre hivatkozom. Hogyan lehet?

Anna Istentől kérte, hogy Isten vegye el a gyalázatát és a szegységet, amit hordoznia kellett. A kérésében azonban felajánlás is volt: „Ha megtekinted a Te szolgálóleányodnak nyomorúságát, és megemlékezel rólam, és nem feledkezel el szolgálóleányodról, hanem magzatot adsz szolgálóleányodnak, én őt egész életére az Úrnak ajánlom, és borotva

* Ez a sorozat jól használható a nőszövetségi bibliaórákon.

nem éri az ő fejét soha.” (11. v) Anna ajándékot kért Istentől, és minden bizonnyal ez az ajándék számára nagyon sokat ért.

Tanúi vagyunk annak, hogy a festményen hogyan adja vissza ezt az ajándékot Istennek. Nagyon szemléletes Anna alakja, ahogyan mind a két kezével odavezeti a gyermek Sámuelt Éli elé. A két tenyerét kinyitja, mint amikor felajánl, ajándékoz valamit, ezt a számára oly kedves gyermeket. Közben térdel, mert alázattal adja.

Így lehetünk észrevétlenül is, mellékszereplőként is nagyon fontos mozzanatai az Isten munkájának és tervének, ha azt, amit Istentől kaptunk visszaajándékozunk, felajánljuk Neki. Sámuel úgy lehetett nagy próféta, hogy anyja Istennek ajánlotta. Amit önként odaadunk magunkból, azt Isten használni tudja. Mindenkinek van olyan ajándéka, amit ő is Istentől kapott. Ha magunknak tartogatjuk, lehet elvesz, nem tudjuk, mit kezdjünk vele, vagy éppen önző célokra használjuk, esetleg céltalanul elsorvad. Ha átadjuk Istennek, Ő megáldja, használni tudja a maga tervében a világ javára. Így lehetek fontos Isten kezében. Ne engedd porba hullani az ajándékait!

Éli áldóan tartja kezét Sámuel feje felett. Isten megáldja a neki felajánlott ajándékokat, ami azt jelenti, hogy sok ember számára áldás lesz. Ámen.

Szakíts időt!

Szakíts időt arra, hogy amikor napi munkádra indulsz, szeretteidnek szólj egy szíves istenveledet! Ez meg fogja édesíteni munkád fáradságát és derültté teszi kedélyedet.

Szakíts időt arra, hogy imádkozz reggel és este! Ez pajzsod lesz a nap hévségében és küzdelmében. Nyugodtabban fogsz aludni, ha Isten oltalmába helyezted magad.

Szakíts időt arra, hogy vasárnap menj el templomba! Szakíts időt azonban arra is, hogy mielőtt oda mennél, szállj magadba, tekintsd meg életedet és azután, mikor hazamentél, csendes elmélkedésben forgasd magadban a hallott Igét. Így erőt fogsz nyerni az egész hét fáradalmaira.

Szakíts időt arra, hogy szíves és barátságos légy háznépoddal és azokkal szemben, akik hozzád jönnek. Igyekezz nekik örömet szerezni, lelkesíteni; nekik vigaszt és segítséget vinni aggodalmaikban és nehézségeikben! Míg így másoknak áldásul lesz, azalatt örömmel telik meg a magad élete is.

Szakíts időt arra, hogy Krisztust egyre jobban megismerd és Vele mindig bensőbb közösségben maradj. Akkor számodra is eljön hamar az az idő, amikor azt mondd, hogy: kezén nyugodni, közelségét érezni értékesebb, mint az egész világ!

Vasárnapi prédikációk

Csomay Árpád
Biharszentjános

Templomépítés

Alapige: 2Kránikák 3,1
Bibliailvasás: Máté 7,24–27

Amikor a 2Krán 3,1-et olvassuk, egy utalást találunk, mely az 1Krán 21-hez irányít minket. A mai Igében azt olvassuk, hogy Salamon „elkezdé építeni az Úr házát” Már Dávid király szeretett volna templomot építeni, de az Úr nem engedte meg neki. Dávid azonban összegyűjtötte a templomhoz való építőanyagokat, aranyat, ezüstöt, drágaköveket és a többi hozzávalókat. Az 1Krán 21-ből megtudjuk, hogy mielőtt a gyűjtést megkezdte volna, először népszámlálást tartott. Erre a népszámlálásra Dávidot a Sátán indítja, ugyanis csak a hadköteles férfiakat számolja össze. Meg akarja ismerni haderejének a nagyságát. S ez bűn Isten szemében. Hűtlen és bizalmatlan lesz Istennel szemben. Dávid ez által nem Isten hatalmával számol, hanem a maga, vagy a hadsereg erejével.

A Sátán itt nem vádoló angyalként jelenik meg, mint Zakariásnál (Zak 3,1). Itt még a főpapot is vádolja Isten előtt. Isten azonban pártfogásába veszi Jósua főpapot és szennyruha helyett tiszta ruhát kap és fejére süveget.

Így vádol bennünket is, az egyetemes papság tagjait a Sátán. Rámutat szennyes ruhánkra, melyet a bűneink, az álnokságaink bepiszkítanak. Isten azonban ezt elveszi és Jézus vére által megtisztít bennünket és így elfogad minket. Ezért kell megragadni az alkalmakat, amikor ott lehetünk a golgotai kereszt alatt, hogy Jézusunk vére megtisztítson bennünket. Mert a mi szerető mennyei édes Atyánk felkínálja nekünk a tiszta ruhát, de azt mi kell hogy elfogadjuk imádkozva, templomba járva, az Igét megélve.

Máskor úgy jelenik meg a Sátán, mint bűnt számon tartó személy, aki Istennel ellenkezik. Gondoljunk csak Jób esetére. Róla is azt mondta a Sátán, hogy könnyű Istennek engedelmeskedni, míg az embernek jól megy dolga, de ha bajba kerül, akkor az ember elhagyja Istent. És Jób kitartott Isten mellett!

Drága testvérem! Lehet, hogy most neked is nagy fájdalmaid vannak, vagy nehéz keresztet hordozol, talán gyász van a szívedben. Mégis arra kérlek, hogy ne fordíts hátat Istennek. Ugyanis, aki az Úrban bíz, nem csalatkozik. Én is ezt tapasztaltam. Húsvét hajnalán leányom életét az Úr kezébe tettem s Isten visszaadta nekünk. Még a román orvos is azt mondta: húsvétkor mi úgy köszönünk, hogy „Krisztus feltámadott!”, de te is feltámadtál?

Igaz, férjét autóbalesetben elvesztettük s ő özvegyen maradt, a családunk pedig gyapodott egy hároméves kis unokával, de Isten nem hagyott el bennünket. Lelkipásztorok, gyülekezetek ezrei imádkoznak értünk és mi érezzük ezt. A sok ima erőt ad nehézségeink, gyászaink elhordozásában és naponta éljük meg, hogy Isten csodákon át vezet bennünket. És tudjuk, hogy ezután is velük lesz. És ott lesz majd velem Marosvásárhelyen a műtőasztalnál a csípőprotézis beültetésekor és felépít, megépít, mint ahogy ígérte a napi Igékben.

A mi Igénkben a Sátán kísértést hoz Dávidra és ő behódol neki.

Hányszor esünk mi is ebbe a hibába. Isten vívja harcainkat és mi kétségeskedünk. Magunkban bízunk, a magunk erejében, vagy emberekben reménykedünk, pedig Istenre kellene hagyatkoznunk, hiszen Ő a mi segítőnk.

Mivel Dávid nem számol Isten hatalmával, jön Isten büntetése, jön a pestis. Hetven- ezer ember hal meg.

Jaj, bűneink pestisébe vajon hányan haltak bele?! Mert a magam bűne olyan, mint a pestis: ragályos, áttérjed másokra is. A hitvesre, a gyermekekre, szomszédra, felebarátra. Megmérgezi életüket s már nincs békesség. Kihűl a szeretet a szívekben. Elszáll a békesség a családi hajlékokból... S ez nagy baj! De van megoldás.

Dávid megalázkodik Isten előtt és bűnbánatot tart.

Tudunk-e mi is naponta alázattal leborulni a kereszt tévében? Vagy még kísérletezel, magadat is becsapva, hogy „majd csak megoldódik”, „majd csak jóra fordul minden”, „el fog múlni” Ó, hányszor ámitják magukat az emberek! S még Istent is belekeverik, mondván, hogy „majd csak megsegít az Isten”, de nem borulnak le Előtte, nem adják át magukat az Úr Jézusnak, magyarául nem térnek Hozzá, hogy aztán alázattal és bűnbánattal leboruljanak Előtte. Ugyanis csak ekkor várhatjuk a segítségét.

Dávid ilyen események után kezdi el gyűjteni a szent templom építésére az anyagokat. Ő nem építheti meg, de a hozzávalókat gyűjti: annyi aranyat, hogy kimondani is sok. Kilencszerezését az 1900-ban kitermelt arany mennyiségének. Csak a szentek szentjére 600 talentumot, vagyis 180 mázsa aranyat. No meg ezüstöt, drágakövet, bíbort, bársonyt stb.

Micsoda áldozatkészség! S nemcsak az ő részéről, hanem a főemberek is és a nép is adakozott, és bőkezűen...

Mi hogy állunk az áldozatkészséggel? Morgolódunk az egyházfenntartói járulék, az adakozások miatt? Vigyázz, testvérem, áldozatkészséged mértéke a hitedről tesz bizonyosságot! S a „hitetlen kutyák”, az ebek, ahogy az apostol írja, nem juthatnak be az Isten országába!

De hogy állunk a másik templommal? A Szentlélek templomával? Mert ugye tudod, hogy a mi testünk a Szentlélek temploma! Mennyit áldozunk reá?

No persze, tudom én, nagyon sokat. Testünknek mindent megadunk, mert szeretjük magunkat. Nem véletlenül mondta Jézus, hogy úgy szeressük felebarátainkat, mint saját magunkat. Érdemes azonban megvizsgálni, hogy hogyan is szeretjük magunkat, hogyan is szeretjük a testünket, a Szentlélek templomát? Ó, mennyi élvezettel halmozzuk el magunkat! Szeretünk kéjelegni! Szeretünk szórakozni, mulatni! Szeretünk pihenni! Aztán mások szeretnek sokat dolgozni, még vasárnap is, mert szeretik a pénzt, a kényelmes lakást, a drága autót stb.

De ezzel nem építjük, hanem inkább romboljuk a Szentlélek templomát. Ugyanis így távol kerülünk Istentől és emberektől, és Isten nem szeret és nem is akar ilyen templomban lakni.

Mit kell hát tenni?

Mindenekelőtt nézzük meg, mit mond a Biblia erről az építésről?

Az első, ami nagyon fontos, hogy milyen alapra építünk? Jézus Krisztus kell legyen az alap, Őreá kell épülnön egész életünk. Ám nemcsak a miénk, hanem a szereteteinkké is. Mert fontos a hitves, a gyermek, a nagyszülő, no meg a többi gyülekezeti tag temploma is! Amikor tehát el kezdjük építeni Krisztusra a Szentlélek templomát, amikor el kezdünk imádkozni, és nemcsak magányosan, hanem velük együtt, amikor el kezdjük olvasni a Bibliát és nem csak magányosan, hanem velük együtt, amikor a szeretetet gyakoroljuk, amikor a békességet munkáljuk, amikor áldozatkész emberek vagyunk, akkor valóban építjük a Szentlélek templomát. Úgy indul el a család a templomba, hogy Isten Igéjére figyeljenek és nemcsak figyeljenek, hanem hogy aszerint éljenek! Így költözik be az emberbe az Úr, hogy aztán Szentlélek által velünk, bennünk maradjon!

A jeruzsálemi templomnak volt előtere. Olyan jó, amikor látjuk, hogy testvéreink be-
lépnek már ebbe az előtérbe. És nem méltatlankodnak, nem háborognak, hanem el-
eljárnak a templomba. Jó az előtérben lenni, hogy egymás hite által épüljön az ember.
De ne maradj ott! Menj be a szentélybe!

Ez volt a jeruzsálemi templom másik része. Itt mutatták be az áldozatokat.

Bent vagy már a szentélyben? Tudsz-e már áldozni? Tudsz-e időt, erőt, energiát, sőt
pénzt is áldozni? Próbáld meg, testvér! Meglátod, hogy amit Istennek áldozol, Ő sokszo-
rosan visszaadja. Nem is beszélve, hogy az árvízkárosultak, az iszapkárosultak, a szegé-
nyek, a missziósok Nepálban és a világ minden részén áldják adományaid révén az Urat.
A te szívedben pedig egyre nagyobb és egyre több öröm lesz. Lépj be, testvér a szen-
télybe és áldozz..., áldozz..., áldozz!

És még ott van a Szentek Szentje! Itt végezte el a főpap évente egyszer a bűnért való
nagy engesztelési áldozatot. Ez volt legbelül. Majdnem azt mondtam, hogy legtávo-
labb..., mert Jézus Krisztus golgotai halála, áldozata, engesztelése óta közel került és
nincs elzárva előlünk. Megbékélhetünk Jézus Krisztus áldozata révén Istennel!

Drága testvérem, vigyázz, nehogy abba a hibába ess, hogy megelégedj azzal, hogy
már bent vagy szentélyben, vagyis ne csak a magad jótetteibe bíz, hisz azt is az Úr
munkálja ki benned, hanem bátran menj a Szentek Szentjébe be! Nézz fel a Golgotán
szenvető és érted is imádkozó Úr Jézus Krisztusra és megérted, hogy minden érted tör-
tént és Jézus áldozata révén lesz meneteled az Atyához. De addig építsd Isten kegyel-
méből a Szentlélek ereje által a templomot, hogy lakozhasson benned is Szentlélek Iste-
nünk.

Vigyázz, mert a Bibliából tudjuk, hogy Kr. e. 587-ben Nabukodonozor lerombolta a
jeruzsálemi templomot. A zsidók újra felépítették, hogy aztán Kr. u. 70-ben Titus végér-
vényesen lerombolja. Nem maradt belőle csak egy fal, a siratófal.

A Sátán bennünket is így ostromol, hogy lerombolja a Szentlélek templomát ben-
nünk. Építsd újra! Ne keseregj, hanem nagy buzgósággal imádkozz és a romokból is
építsd újra a templomot! Az Úr őrizzen meg bennünket, hogy reánk nézve is csak egy
„siratófal” maradjon, ahol siráncunk bűneink romjai felett, no meg szeretteink,
felebarátaink, nemzetünk bűnromjai felett. Isten annyiszor tanúbizonyságát adta, hogy a
benne bízókat megsegíti. Így lesz ez a mi életünkben, a te életedben is! Csak vigyázva,
mert már Jézus Krisztus is megmondta. (Lásd bibliaolvasásként ajánlott Igét: Mt 7,24–
27.)

És még egy kis gyermekvers, de hát mi is Isten „felnőtt” gyermekei vagyunk, úgy-
hogy nyugodtan és buzgón énekeljük:

A bolond homokra épített 3×
És a ház erősen állt.

De jött az eső és fújta a szél 3×
És a ház romokban állt.

Az okos sziklára épített 3×
És a ház erősen állt.

És jött az eső és fújta a szél 3×
És a ház erősen állt.

Te építsd életed Krisztusra 3×
És a ház erősen áll.

És jöhet eső és fújhat szél 3×
És a ház örökké áll!

Ámen.

Faust Gyula
Berhida, Magyarország

A rézkígyó

Alapige: 4Mózes 21,4–9
Bibliailvasás János 3,1–21

A múlt héten azt hallottuk, hogy Noénak ezt mondta Isten: „Minden testnek vége érkezett előttem, mivelhogy a föld erőszakoskodással telt meg *általuk*: és íme elvesztem őket a földdel egybe.” (1Móz 6,13) Ezután Isten ezt parancsolta meg Noénak: „Csinálj magadnak bárkát...!” Most pedig azt hallottuk, hogy amikor a nép elindult a Hór hegyétől, a Vörös-tengerhez vivő úton, hogy megkerüljék egy testvérnép, Edom földjét, a népnek lelke megkeseredett útközben. Kiderül az Igéből, hogy nem lehet úgy megkeseredni, hogy ugyanakkor ne szóljak és ne lázadjak Isten és az ő szolgája ellen. Ez történt Izráellel is. Zúgolódtak Isten ellen és Mózes ellen. Ezt kérdezték tőlük: „Miért hoztatok fel minket Egyiptomból, hogy meghaljunk e pusztában?” Mert nincs kenyér, víz sincsen, és e hitvány eledelt – és a mannára mutattak – utálja a mi lelkünk. Isten erre nem mondta, hogy minden testnek vége érkezett előttem, mivelhogy a föld ellenem szóló ökölrázással telt meg *általuk*; és íme elvesztem őket a földdel egybe, hanem keserűen hallgattott, de válaszul tüzes kígyókat bocsátott rájuk, hogy azok megmardossák az Istennel erőszakoskodó népet, és sokan haltak meg a mérges kígyók marásától. Valószínű, hogy a marásnak olyan kínhatása is volt, mintha tűz perzselné az embert belülről. Amikor pedig a kígyókkal való együttlakás állapota egyre elviselhetetlenebb volt, elhangzott egy másik kiáltás is: „Vétkeztünk, mert szóltunk az Úr ellen és te ellened, imádkozzál az Úrhoz, hogy vigye el rólunk a kígyókat.” Más szóval: legyen úgy, mint régen, például a lázadás előtt, amikor még csak az elégedetlenség volt kígyók nélkül. Mózes pedig imádkozott azért a keménynyakú népért. Isten pedig válaszolt is, de nem ám a népnek, hanem egyes-egyedül Mózesnek, mintha számára egyedül csak ő létezett volna. A nép maradt az elégedetlen, zúgolódó, lázadó állapotában a bajaiban a kígyók közt! Így hát ezt mondta az Úr Mózesnek: „Csinálj magadnak tüzes kígyót és tűzd fel azt oszlopra, hogyha valaki megmaratik, de feltekint arra, életbe maradjon.” A készíts magadnak bárkát, és a készíts magadnak tüzes kígyót ugyanazon megtartatás eszközt jelentette két különböző időben. A megtartatás eszköze pedig Noé és a Mózes kezében volt, mert Isten nekik adta azt.

Krisztusban bízó testvérem! Amikor megtörli valaki a lábát benned, mint ahogy a lábtörővel teszik, egyet ne feledjél, hogy te az Úr Isten Noéja és Mózesé vagy! Kicsiny, maréknyi keresztyén nyáj, amikor gyaláz ez a világ, ne feledd el, hogy Isten a megtartatás eszközt bízta reád. Ezért imádkozunk mi minden Istenünket gyalázó embertársunkért.

Főlösleges mondanom, hogy azért káromolnak mindeneket, mert nincs kenyérük, nincs hús forrásvizük, és leginkább mert teljes szívükből gyűlölik a mennyből való ele-

delt. Csupán a testi gyönyörködtetés moslékját ismerik. Az örömek közül a kárörömöt például. Nem is sorolom, hogy mire képesek a saját és egymás testével művelni. Nekik az Isten égető büntetése nélküli élet kell, az igazságszolgáltatás gyötrelmei és halálos ítélet nélkül. Kérd nekünk ezt, Mózes – mondták az Úr szolgájának. A mi kérésünk is ez volna. Isten, tûrd el minden gyalázkodásunkat, minden gúnyolódásunkat, minden ellened való gyűlöletünket, tûrd el és jutalmazd javaiddal, búzával, kenyérrel, borral. Az a kérésünk, hogy Isten, változtasd meg a körülményeinket, és legyen mérges kígyók és tüzesen égető mérgük nélküli az életünk.

Ha nem volna az égen egy tűzgolyó, nem volna élet. Nincs tűz nélkül élet. A kérdés csupán az, hogy az Isten Szentlelkének tüze lobbant életre minket, vagy egy Tőle idegen tűz éget el bennünk minden életet?

A hanyatlásnak az egyre gyorsabban kibontakozó látványa, ami élénk tárul a világban, egyre iszonyatosabb. Ordítva elégő gyermekek, anyák és apák jönnek velünk szembe az élet utcáján. Belülről égnek el. Nem elég, hogy nincs kenyér, se víz, se pénz a közüzemi számlákra vagy a törlesztőrészekre, nincs munkahely, nincs gyógyszer, nincs egészség, de nincs békesség és szeretet sem. Helyette van az állandó aggodás égető kígyómérge, az állandó bizonytalanság emésztő gyötrelme, a halálfélelem izzó lángja, az Isten és embergyűlölet fortyogó lávája. Isten pedig keserűen hallgat. Nem veszi el a nyakunkban ülő kígyókat, és nem ad se éhséget csillapító kenyeret, se szomjat oltó vizet. Nem ad kígyó nélküli állapotot sem kívül, sem belül, hanem azt parancsolja, hogy menj be a bárkába, vagy azt, hogy nézz fel a póznára feltűzött rézkígyóra! Aki elvész, nem azért vész el, mert özönvíz, gazdasági válság, háború pusztít, vagy kígyóméreg gyilkol, vagy mert bűnei miatt megérdemli a kárhozatot. Nem! Aki elvész, csak azért vész el, mert nem hisz és nem engedelmeskedik Istennek.

A megmaradni akaró embernek azt kell tennie, amit Isten mond. Azért nem viszi el Isten a nyakunkból a kígyókat, hogy legyen valami, ami arra ösztönözzön, hogy akarjunk végre megmaradni, akarjunk végre üdvösségünkkel is törődni! A böszmeség tüzesen maró ösztökéjével vett körül minket Isten kívül és belül egyaránt. Nem jókedvűből tette. Mi kényszerítettük rá Őt a bűneinkkel, hogy így cselekedjen. Ádámtól fogva így van ez. Az ő első engedetlensége azt vont maga után, hogy az ember az ő kenyerét csípősen maró verejtékével együtt egye, és fáradtságos munkával szerezze meg. Szúrós tövis, érdes bogáncsok és csípős csalán közül kaparja ki a megélhetését. Az ember azt mondta, hogy lehet másmilyen kenyeret is enni! Lehetett is, de a csalán fizikai égetése, a tövis fizikai szúrása lelki lánggá és hasításokká lett. A tövissel elbánt az ember, mert meg tudta fogni azt, de a szellemi csalán égetését nem. A fizikai kígyóméreggel is jól elbánik az ember, de a szellemi kígyó sokszorta gyötrőbb és halálosabb mérgevel már nem! Azokért adott Isten kezdetektől fogva fizikailag is látható, tüzesen maró, állandóan gyötrő ösztökéket, hogy akik e mostani állapotukban mégis bizalommal Krisztusra fognak feltekinteni és neki fognak engedelmeskedni, meglássák, hogy a bűnnel, mely mindenre kihat, egyedül Isten bánhat el!

A bűnnek gyökere a hitetlenség és az engedetlenség. Semmi sem gyalázza jobban Istent, mint a hitetlenségünk, az iránta való bizalmatlanságunk. Noé hitt és engedelmeskedett. Megépítette a bárkát és a bárka oltalmába menekült a családjával. Mózes úgyszintén engedelmes szolga volt. Azt tette, amit Isten mondott. Abban a pillanatban talán még Mózes sem tudta, hogy engedelmisségével a megfeszített Jézust ábrázolta ki az Istennek megtartásra szánt népe előtt, akik a Mózes felszólítására hittek és engedelmeskedtek, föltekintettek a rézkígyóra és életben maradtak, hiába volt a vérükben a kígyóméreg.

A szellemi kígyó mérge a mi lelkünkben kering, és sietősen végzi minden gyilkoló munkáját bennünk is. Kialakítja a „homo szovjetikuszt”, a „homo internacionálikuszt” a „homo globálikuszt” Kialakítja a csupán a maga élvezeteinek és a gyönyörnek élő embert, és a mindenféle újnak, modernnek nevezett embert. A valóságban azonban csak a bűnös, önimádó, Istent és embert gyűlölő, elkárhozott embert valósítja meg! Ezt a pusztító folyamatot csak a megfeszített Krisztusra bizalommal való feltekintés változtatja meg; mert Ő fordítja a halált életre, hogy ott, ahol eddig a kínzó halál fejtette ki hatását, a Krisztus feltámadásának ereje, az élet diadalmaskodjon.

Jézus elmondta Nikodémusnak, hogy miként szüli újjá Ő az embert, és miként fog Ő az öskígyó fejére taposni. Elmondta, hogy keresztre fogják feszíteni és felemelik az ég és a föld közé. A legnagyobb irtózáttal, de Jézus megtette, hagyta, hogy „mészárosai” meggyilkolják. Önmagát adta, hogy a kígyó minden mérget öbelé engedje. Így taposott Isten Fia a kígyó fejére! Jézus azonban nemcsak a kígyó mérget hordozta el, hanem Isten minden bűnünk elleni haragját és ítéletét is. Így tette erőtlenné a bűnt! Aki hisz Jézus Krisztusban és feltekint Rá, azaz Őt hívja segítségül, üdvözülni.

Lehet, hogy kígyók között fog vezetni további útja is. Rájuk tapos, meg is marhatják, de nem fognak ártani!

A kereszttől több mint kétezer éve áll. Hirdeti: bűneink büntetése Jézuson van, aki feltámadt a halottak közül. Istennek jobbjára emeltetett, és minden felett uralkodik! Ő, hányszor volt már ez a világ és benne az Isten népe tüzes és mérges kígyók záporában a keresztyénség két évezrede, vagy csupán az utolsó száz év alatt. Milyen sokan veszttek el és tűntek el örökre. De Krisztus nyája, az Anyaszentegyház még mindig vándorol az örök alapokkal bíró mennyei város felé. Mi is ott vagyunk ebben a vándorlásban, testvéreim!

Megmart a kígyó? Bizony meg! Az Édentől fogva megmart! Érzed már magadban a gyilkos mérget, a haragot, a lázadást, a csüggedést vagy a hitetlenül lemondó közömbösöket? Talán vergődsz, mert nem tudod kivenni magadból, valami hős önmegváltóként a bűnt? Nézz Jézusra, fel a keresztre, mint egykor Izráel hívő maradéka az oszlopra, a rézkígyóra nézett. Mindenki önmagáért nézhet fel! Senki nem bízhat Krisztusban helyetted! A benned levő kígyómérgekkel te magad kell hogy Jézushoz menj! Izráel maradéka életben maradt, mikor a póznán lévő rézkígyóra nézett, pedig a vérükben volt a biztosan gyilkoló tüzes mérge, és az ő lelkükben is ott volt amaz öskígyó kárhozatos mérge is. Mennyivel inkább élünk mi, akik a feltámadt Krisztust is látjuk! Boruljunk le itt Istennek eme áldó, gyógyító, szabadító és kegyelmes jelenlétében! Lássuk meg, hogy a mi Istenünknek hatalma van bármikor belenyúlni a vérünk összetételébe, a sejtjeink, a géneink szerkezetébe és még rejtélyesebb lelkünkbe, csupán az által, hogy bízunk benne, és Jézusra nézünk. Bátorodjál, testvérem, Isten nem hagyott ki a gyógyulás, megtartatás és az örök üdvösség lehetőségéből sem téged, sem engem! Hívd és hozd ide szeretteidet, hogy ők is Jézusra nézzenek, hogy éljenek! Ámen.

A ti munkátok nem hiábavaló az Úrban

Alapige: 1Korinthus 15,58

Bibliaalvasás: Az apostolok cselekedetei 16,13–34

Ebben a 15. részben Pál apostol 57 versen keresztül magyarázza a korinthusiaknak Jézus Krisztus feltámadását, és igyekszik eszükbe vésni, hogy mi is feltámadunk. Pál szépen végigmagyarázza a feltámadás örömmüzenetét, és mintegy záradékkul a mai alapigének felolvasott buzdítást adja a gyülekezet elé.

1. Kitűnik a kellemes megszólítás: „szerelmes atyámfiai”, vagy az új bibliafordításban „szeretett testvéreim” Pál e levelet a gyülekezethez intézi, tehát a megszólítás a gyülekezet minden tagjának szól, azoknak is, akik hisznek, azoknak is, akik még kételkednek a feltámadásban. Pál nagyon ügyesen nem választja két vagy akár több csoportra a gyülekezetet, hanem mindnyájukat átutalja a Jézus Krisztus szeretetébe. Ezzel kifejezve, hogy Jézus Krisztus szeret minket úgy, ahogy vagyunk: igaz hittel és fél hittel, avagy bízva és kételkedve. Sőt, mint a mi Urunk, meghalt és feltámadt érettünk, hogy a halál ne vessen véget életünknek, hanem feltámadva örök életet éljünk Őáltala a mennyei honban. Így, Krisztus szeretetében vagyunk mi mindnyájan „szeretett testvérek”

Ebben a krisztusi szeretetben és a feltámadás hitében kell nekünk erősen (szilárdan – új ford.) és mozdíthatatlanul (rendíthetetlenül – új ford.) állnunk. Legyen szó a szeretetről és a hitről, vagy a szolgálatról és imádságról, vagy pedig a mindennapi feladatainkról, a kérdés egy és ugyanaz: gyenge, esendő emberek lévén, hogyan tudnánk erősen, szilárdan állani, sőt mozdíthatatlanul, rendíthetetlenül? Az Ige tanítása szerint úgy, hogy nem a saját erőnkre támaszkodunk, nem önmagunk erejében bízunk, hanem hitet és szeretetet kérve Jézus Krisztustól. Egyedül Reá támaszkodunk, és Benne bízunk egyedül. Teljesen átadjuk magunkat Urunknak, és így tudunk erősen állni, mozdíthatatlanul.

Azért fontos erősen állni a hitben és a szeretetben, és még egy talpalatnyit se letérni a Krisztus útjáról, mert bizony egyetlen lépés elegendő az eleséshez, az elbukáshoz. Ádámnak és Évának elegendő volt egyetlen bűnt elkövetni, és máris elvesztették az istenképiséget. És ez így van mindannyiunk életében: elegendő egy rossz lépés és Krisztustól máris átlépünk a Krisztus-nélküliségbe. Elegendő egy meggondolatlan cselekedet, és a szentségből lezuhanunk a bűnbe.

Igen ám, de újabb kérdések merülnek fel bennünk. Emberek vagyunk és átéljük azt, hogy lever a betegség, jönnek a bajok, megtámadnak hitünkért és vallásunkért, kísértenek a gonosz kívánságok, és mindezekkel kísérve, hogyan tudjunk hinni, szeretni, Krisztus útján erősen és szilárdan állni.

Épp a Krisztustól kapott hit és szeretet által. Ezért kell kérni Jézust, növelje hitünket, adjon szeretetet, ne vigyen kísértésbe, szabadítson meg a gonosztól és tartson meg a Vele való közösségben.

Az imádkozókat, a Benne bízókat Jézus Krisztus megerősíti, hogy a legnagyobb megpróbáltatásokban is mozdíthatatlanok, rendíthetetlenek legyenek hitükben és a krisztusi szeretetben, és Ő megtartja őket.

Gondoljunk a szentleckére, amit a bibliaalvasás rendjén hallottunk: Pál és Silás kietartóan imádkoztak, buzgón dicsőítették Istent, és megtapasztalták Isten átölelő szeretetét és megtartó kegyelmét. Ide idézhetjük Mózeszt, Illést, Kálvint és mindazokat, akik buzgólkodtak az Úr dolgában, és megtapasztalták kegyelmét.

Bizonyára közülünk sokan tudnánk olyan megtörtént példát mondani, amikor mi is megtapasztaltuk Isten megtartó hatalmát. És Jézus Krisztus azt ígéri nekünk, hogy „aki mindvégig állhatatos marad [aki mindvégig kitart], az idvezül” (Mt 24,13)

2. A felszólítás nemcsak megtanít erősen állni, annyira, hogy ne tudjanak hitünkéből, egyházunkból kimozdítani, hanem egyúttal buzdít is bennünket: hogy buzgólkodjunk az Úrnak dolgában mindenkor. Itt a buzgólkodás azt jelenti, hogy teljes erőnkkel az Urat szolgáljuk. Ellentétes megfogalmazásban a buzgólkodás azt jelenti, hogy nem tétlenkedünk. Pozitív értelemben pedig azt jelenti: lelkiismeretesen elvégezzük feladatunkat, teljesítjük hivatásunkat.

Egy pogány világból vett példán keresztül nézzük meg, milyen fontos lelkiismeretesen végeznünk feladatunkat.

„Róma fejlődése a csodával határos volt. Egy kis latin település, melynek létezését a görög világ eleinte észre sem vette..., pár száz év alatt az akkori világ központjává fejlődött. Róma fénykorának nagyjai és a történetírók a rómaiak vallásosságában keresték a világtörténelmi siker magyarázatát. Meggyőződésük szerint, eredményeik erős vallásosságuk jutalma. Mindennek, a háznak, a kertnek és a konyhának is volt istene, aki ott volt és figyelte az ott tevékenykedő embert. Ezért igyekeztek mindent egyre jobban, az adott tevékenység öt figyelő istenének tetszően végezni. Innen ered a religio, az egyre jobban, gondosabban kifejezés.” (Végh László: *Fenntartható élet és az ember helyzete*)

Mennyivel inkább kell nekünk, keresztyéneknek Istenbe vetett hittel, krisztusi szeretettel és teljes igyekezettel buzgólkodunk az Úr dolgában. Egyre jobban és gondosabban kell betöltenünk keresztyéni hivatásunkat, mint akik tudjuk, hogy Jézus Krisztus megváltott minket, érezzük, hogy mellettünk van, átölel, gondunkat viseli, és tudjuk, hogy végtelen szeretettel szeret minket.

Kiérezzük ebből az igeversből, hogy csak az Úr dolgában kell buzgólkodnunk, és semmi másban. Nem szabad buzgólkodnunk a pártoskodásban (1Kor 1), sem a test kívánságaiban (házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás), sem olyan tettben, megnyilvánulásban, mint a bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, versengés, gyűlölködés, harag, patvarkodás, visszavonás, pártütés, irigység, gyilkosság, részegség, „tobzódások”, mert „akik ilyeneket cselekesznek, Isten országának örökösei nem lesznek” – olvassuk a Galátabeliekhez írt levélben. (Gal 5,19–21) Viszont, mindannyian, akik csak az Úr dolgában buzgólkodunk, megteremjük a Lélek gyümölcseit. Az említett levél így folytatódik: „... a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség”. (Gal 5,22) Az Istentől kapott feladat lelkiismeretes végzése, a krisztusképűség megélése életet és üdvösséget hoz.

Láthatjuk Noé példájából, aki elvégezte az Istentől kapott feladatot, és ezáltal életben maradt mind ő, mind a vele lévők. A Krisztus útján járóknak a mi Urunk megígéri, hogy nem járnak sötétségben, hanem övék lesz az életnek világossága. (Jn 8,12) Éppen ezért halljuk meg újból az Ige szavát, és buzgólkodjunk az Úrnak dolgában „mindenkor”!

Szépen fogalmazza meg Tökés István, hogy mit jelent buzgólkodni az Úr dolgában „mindenkor”, azaz minden időben. „Minden időben, szünet nélkül kell tartania az engedelmesség bővülő gyakorlásának. Nincs felelőtlen fiatalság és Istenre néző öregkor, nincsenek komoly nagyhetek és könnyelmű farsangi hetek. Egyetlen 'mindenkorra' lesz az egész élet: Isten félelmének, az új életnek, a romolhatatlanság reménységének, a hit örömeinek, a bizonyoságtévesznek a 'mindenkorává' ” (Tökés István: *A Korinthusbeliekhez írt első levél magyarázata*)

3. Mindezt megteesszük, mert tudjuk, munkánk nem hiábavaló az Úrban. Nem hiábavaló a hitünk, mert Krisztus feltámadt. Nem reménytelen a küzdelmünk, mert Krisztus győzelemre vezet. Nem hiábavaló imádkozásunk, mert Isten meghallgat minket. Nem hiábavaló a munkánk, mert Isten megáldja két kezünk munkáját. Nem hiábavaló a tanulás, mert a tanulás útján leszünk bölcs és értelmes emberek. Nem hiábavaló az életünk, mert Jézus Krisztus megváltott, és a maga tulajdonává tett bennünket.

Akkor reménytelen és hiábavaló minden, amikor életünket csak a nap alatt látjuk, amikor csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, amikor nem tudjuk, hogy a halál csupán lezárja a földi életet azért, hogy elkezdődjön az örök életünk Krisztussal és Krisztusban.

Találóan fogalmazza meg Bonhoeffer, amikor így szól: aki a végső dolgok felől bizonyosságot nyert, annak a végső dolgok előtti dolgok sem közönyösek. (*Jubileumi kommentár: A Szentírás magyarázata*. III. kötet)

Valóban! Azért állunk mozdíthatatlanul hitünkben, azért buzgólkodunk az Úr dolgában mindenkor, mert tudjuk, hogy a Krisztusban való élet boldog élet, „bővülködő” élet, teljes élet és örök élet.

Testvéreim, ez a mai Ige biztasson mindannyiunkat arra, hogy személyes feladataink és közösségi szolgálataink végzésekor, sikerek és kudarcok között, jó és rossz napokban, támadások és jóindulatok közepette, mindenkor krisztusi szeretettel és a Jézus Krisztusba vetett hittel erősen álljunk, mozdíthatatlanul, és buzgólkodjunk az Úrnak dolgában mindenkor, mert tudjuk és szívünkbe zártuk, hogy a mi munkánk nem hiábavaló az Úrban! Nem hiábavaló, hanem épp ellenkezőleg: az Úrban való munkánk, életünk gyümölcstermő, boldog, áldott, mert megáld minket Jézus Krisztus. Jézus Krisztus, Aki mindenkor velünk van, itt a földön és azután az örökkévalóságban. Ámen.

Szilágyi Róbert
Szentmargita

Apológia

Alapige: Galata 1,6–12
Bibliaalvasás: Jelenések 2,18–29

Kedves testvéreim, megdöbbenő ebben a 21. században sokaknak az evangéliumhoz való viszonyulása! Fogyasztói társadalomban még az evangélium is árucikké degradálódott. Nem is lenne baj, ha mindenki fogyasztaná, mindenki élne vele, csak az a baj, hogy egy reklámközpontú, ösztönökre ható világban minden árucikk eleve pusztulásra van ítélve. Amíg az ember élvezethajhászó, addig állandóan lesz valami újabb, menőbb árucikk, mely a régit félreállítja. A megszokott, a kipróbált (a megunt), amely valamikor nagy népszerűségnek örvendett, elveszti fontosságát. Nem túloznék, ha azt mondanám, hogy ma már az evangélium hirdetése nem elégít ki minden lelkileg éhes fogyasztót! Különböző emberi mesterkedéseken alapuló tévtanítások szelei fűjnek, melyek általában azt a hamis látszatot keltik, hogy megegyeznek az evangéliummal – közben álnok hazugságokba és hitvány kompromisszumokba bocsátkozva, agymosást végeznek a lelki-
leg még éretlen követőik életében, magatartásában.

Csodálkozom, hogy még református testvéreink is bedőlnek a különböző ezoterikus töltetű *emberi találmányoknak*! Ma már divatos, sőt a szokás is követeli, hogy a könyvespolcon helyet kapjanak a különböző filozófiákon alapuló elmélkedések (teozófiák, antropológiák), míg a Biblia, mint a kijelentett Ige írott és hiteles formája, csak poroso-

dik az asztalfiókban. Az előbbi menőbb, mint az utóbbi, mely „elavult”! Nem csodálkozom, hogy kallódó híveink nagyon könnyen különböző szekták martalékává válnak. Többször verték már a fejemhez a következő kijelentést: „Miért járjak a templomba, miért tartsam fenn adományaimmal a papot (!) – mit kaptam én a református egyháztól? Bezzeg ’azok’ olajat, cukrot, lisztet, gyógyszert (!) adnak, meg dollárt, eurót is ígérnek, ha áttérünk!” „Meg egy biztos helyet a mennyországban is” – fűzöm hozzá – „mintsem cselekedeteink méltatása következtében az Isten kegyelméből elnyert üdvösséget vagy kárhozatot!”

Mindezek után nem csodálkozom, hogy teret hódít a spiritizmus, a lélekvándorlás, a reinkarnáció, az evolucionizmus is. *Minden emberi tévtanításnak végső tendenciája az Istentől való elidegenedés!* Végső fokon az ember szeretne Isten helyébe kerülni, s a mindenkit foglalkoztató üdvösséget (pontosabban: a földi élet utáni létet) emberi cselekedetekkel befolyásolni, sőt meghatározóvá tenni. Nagyon veszélyes, ha ember, illetve emberi felfogás kerül az Isten kegyelméből jóváhagyott krisztusi kijelentés helyébe!

Pál apostol is felismerte ennek a veszélyét és bizonyosságot tett a Krisztus evangéliuma iránti elkötelezettségéről, mely nem ismer a tévtanítókkal, valamint az általuk hirdett tévtanítással megalkuvást. Az apostolok cselekedeteiről írott könyv 15. fejezetéből nagyvonalakban ismerős a Jeruzsálemi Zsinat előzménye és annak következménye. Világos Pál apostol magatartása a judaistákkal szemben, akik a körülméltékedés vesszőpáripáján lovagolva azt hirdették, hogy emberi cselekedetek (beavatkozások) üdvözítenek, mert a Krisztusban adott isteni kegyelem nem elegendő!

1. Pál magatartása a galáciaiakkal szemben (6–7)

Pál apostol a galáciaiak hűtlenségét olyan kifejezéssel rajzolja meg, amely lázadó vagy dezertáló katonákkal kapcsolatban használatos, valamint olyan emberekre utal, akik politikai vagy filozófiai nézeteiket váltogatják. Mi erre azt mondanánk, hogy az ilyen emberek gerinctelenek – nincs magatartásuk, vagyis nincs mivel tartsák magukat (!). Olyan ez, mint amikor valaki prostituálódik: kénye-kedve szerint mindenkivel összefekszik – „a jó ügy érdekében” S ha már van – átvitt értelemben – politikai prostitúció (egyes pártok nagy szakértelemmel gyakorolják), ha volt már az Őszövségben vallásos, kultikus prostitúció, akkor miért ne lenne egyházi, vallásos meggyőződésű prostitúció is? Vegyük tudomásul, hogy van: akkor, amikor egyesek elhagyják hitüket, és szemtelenül bebújnak a különböző tévtanításokkal csalóka módon kipárnázott ágyakba! Megfertőztetik magukat és az egész közösséget is!

Kedves testvéreim, a **Krisztus evangéliuma** örömhír, a **kegyelem evangéliuma!** (Krisztus evangéliuma a szabad kegyelem evangéliuma.) Isten kegyelemmel fordul az arra érdemtelen bűnösök felé. Kegyelemből áldozta fel egyszülött Fiát, kegyelemből hív minket magához, kegyelemből igazít meg, ha hiszünk! A megváltás tehát teljes egészében Isten kegyelmének köszönhető. Krisztus érdeméhez nem lehet emberi érdemet csatolni, ahogy jelen helyzetben a judaisták tették. Az Isten akaratából jóváhagyott emberi sorshoz és az Isten akaratától meghatározott üdvözüléshez nem lehet emberi turpisságon alapuló tanításokat fűzni!

Mindaz, ami ellentétes a Krisztusban kijelentett igazsággal, az tévtanítás bármennyire hihetetlen is. Ezt el kell fogadnunk! A tévtanító mesterien ért ahhoz, hogy csűrje-csavarja, kifordítsa, befordítsa, a fogyasztók szájíze szerint alakítsa még az evangélium igazságát is. Nem is azzal van a baj, hogy az emberi tévtanítás emberi tudományból származik – Isten a tudatlanságot (még) megbocsátja! Az a veszélyes, amikor az evangéliumból kiragadott igazsághoz emberi tévtanítást csatolnak, hogy megtévesszék a hallga-

tóságot vagy az olvasótábort. Akárcsak a reklámvilágban: a jó csomagolás (tálalás) könnyen elrejtí, sőt vonzóvá teszi az értelmetlen tartalmat. Az evangélium burkába csomagolt hamis tartalom becsapós. De Isten a hamis tanítókat előbb-utóbb leleplezi!

A teozófia önmagában véve nem ártalmas (hisz jelentése: Istenről való szófia, bölcsesség, tudomány), de ha azt tanítja (úgy tanít Istenről), ahogy Jézus földi élete során sohasem tette – a Kijelentéssel ellentétesen –, akkor már nagyon ártalmas! Megújulást hirdető mozgalmak mindig helyet kaptak az egyház kebelében, de ha a szekták csak egyetlen igazságon lovagolnak, az isteni üdvtervet csak egyetlen szempontból vizsgálják (többnyire teológiai felfogásukat igazolván), akkor veszélyesek, mert tévesen tanítanak! Menő dologgá vált a szektásodás a református egyházban is: az egészséges, Kijelentésen alapuló kegyességnek mindig is volt, van és kell legyen helye még a református egyházban is! De ha egyesek az Isten kegyelméből nyert megújult életet a lélekben még erőteljesen ellen használják fel, különbséget téve üdvözültek és elkárhozottak között, netalán kizárva őket a „bárából” – veszélyes dolog, nagy baj! Isten a hamis tanítókat leleplezi! Amíg az ember szórakozásból lóttózhat azzal a gondolattal, hogy halála után vajon milyen formában reinkarnálódik (patkány, kutya, féreg – ki tudja?), addig nyugodtan lóttózzon – egyszerűen megfosztja magát valamilyen értelmesebb időtöltéstől. De ha a lélekvándorlás, a reinkarnáció vagy bármi más arra szolgál, hogy az ember kijátssza Isten hatalmát és kegyelmét, a Krisztusban értelmet nyert halált és dicsőséges feltámadást – nagy veszély, vigyázni kell!

A keresztyén hit és a keresztyén élet elválaszthatatlan egymástól! Ha valaki elfordul a kegyelem evangéliumától, elfordul a kegyelem Istenétől is! Minden olyan (más) tanítás, amely eltér a Krisztus evangéliumától, mely az Isten Szentlelkének ihletettsége jegyében, az apostolok következtében, az Újszövetség írott formájában ránk maradt – tévtanítás! A tévtanítók célja az evangélium megváltoztatása és az egyház megzavarása. Ezek ellen harcolni kell!

2. Pál magatartása a hamis tanítókkal szemben (8-9)

Az apostol álláspontja világos: megalapozott átokkimondás! Az óhajtott isteni átok általános érvényű, minden egyes tanítóra kiterjed, aki eltorzítja az evangélium lényegét és a saját tévtanait hirdeti. Az egyetlen mérce Isten Igéje! Ha valami nem fér össze vele, vagy azt a hamis látszatot kelti, hogy igenis összefér, közben rombolja az igazság lényegét – akkor kivetnivaló, átkozott, pusztulásra szánt, hiszen Isten kimondta felette az ítéletet. Másodszor az isteni átokmondás szándékos, nem valamilyen érzelmi túlfűtöttségnek az eredménye. A tévtanítás Krisztus dicsőségét vonja kétségbe, jelen esetben kereszthalálának üdvszerző elégtételét és annak elégséges voltát!

Pál apostol nem tűri, hogy Krisztus dicsőségét bemocskolják. Tűrheti-e a mai ember azt, ha egyesek Isten képét elferdítsek? Szemet hunyhatunk-e afelett, hogy a bennünk lévő krisztusi kép csorbát szenved? Még a kutya is megvédi gazdáját, akkor mi ne védjük-e meg szerető és gondviselő Atyánkat? Nem kötünk kompromisszumot a test és lélek feltámadását érintő hamis képzetekkel, nem vállalunk közösséget az Isten hatalmát hatálytalanítani akaró, önmagukat istenítő emberekkel, nem tűrjük el a szekták ostromlását vagy a saját gyülekezetünkben állandó viszálykodást szító „különböző megszállottságot” árusító megmozdulásokat! Ne feledjük: a hallgatás vagy a nemtörődomség egyenlő a megalkuvással! A cselekvés gyümölcsöket terem!

3. Pál magatartása önmagával (10) és Istennel szemben (11–12)

„A név kötelez!” A név, melyhez életstílus, magatartás társul! Nincs annál magasabb, mint amikor valaki Krisztusban gyökerező életéről válik ismertté, nevének kiejtése pedig eszünkbe juttatja azt, hogy igazából kiről is van szó. A név mellé lehet különféle titulusokat ragasztani, de ha valakinek a pusztá neve semmitmondó – akkor a sok titulus is hiábavaló! *A krisztusi ügy kötelez*, úgy, ahogy Pál apostolt kötelezte – az a krisztusi ügy, amely rányomta bélyegét az apostol egész életstílusára, magatartására! Krisztus ügyének harcosa, az isteni igazság szóvivője pedig nem részrehajló! Igehirdetésével, bizonyoságtételével nem embereknek akar tetszeni vagy tetszelegni, hanem Urának, Krisztusának! A szolga hitben és engedelmisségben cselekszi szerető, kegyelmes urának akaratát!

Nagy kérdésekkel áll szemben a mindenkori gyülekezet, hallgatóság. Honnan tudja, hogy az, aki szól, nemcsak emberi szavakat szól, nem önmaga érdekében szól, nem tévesen tanít? Az olvasóközönség honnan tudja, hogy az, aki ír, és ahogy (amit) ír, jól ír, a jól írja, és nem azért ír, hogy hatást gyakoroljon a vásárlók (fogyasztók, reklámemésztők) zsebére? Nehéz ezekre a kérdésekre ebben az instabil, minden téren ingadozó világban választ adni! Ne feledjük: a Krisztussal telített életnek minden téren vannak gyümölcsei – nemcsak a szószéken vagy a dolgozósobában, hanem a mindennapi életben is. És nemcsak a mindennapi életben, hanem a szószéken és az íróasztal mögött is: elkötelezettség, ügyszeretet, bizonyoságtétel, állhatatosság! Mindezeket Isten Igéje munkálja ki az emberben a Szentlélek hatására!

Ezen a ponton utal Pál apostol az általa hirdetett evangélium lényegére és eredetére, mely meghatározta Istenhez való viszonyulását. Az evangélium lényege és eredete Jézus Krisztus! *Nem ember szerint való, nem embertől vette, nem tanították neki...!* Krisztus kijelentése ragadta meg, mert az elválasztottak és elhívottak életében vannak damaszkuszi utak. De egy különbséggel: nem emberek döntenek el, hogy kik a kiválasztottak és az elhívottak, nem emberi tanítás határozza meg a damaszkuszi utak „mennyeiségét és milyenségét” – hanem az Úr Isten! Ebben a szakaszban éleződik ki az isteni és az emberi tanítás különbsége, ebből a különbségből adódó hatása, veszélye. A fogyasztói társadalomban *minden csoda három napig tart* (de jó lenne), majd jöhet a következő! A csak emberi tanítás és tévtanítás mulandó! A divat majd hoz magával (ha esetleg még nem hozott) „christozófiát” a teozófia helyett, s van már szó testvándorlásról is, nemcsak lélekvándorlásról! Elfogy a cukor, a liszt, az olaj, s az euró, dollár sem tart örökké – talán megtelnek majd a helyek ott a „mennnyországbán” is! Vajon mi lesz azokkal, akik kinn ragadtak?

De Isten Igéje örökérvényű (1Pt 1,24–25; Ézs 40,6 stb.)! Egyetlen út az üdvösségre! Ezt tanítja Pál apostol, erről tesz bizonyoságot a testet öltött Ige (Jn 1,1), Jézus Krisztus földi élete során – nem én találtam ki ezt! Az általam felsorolt példák (még ti is sorolhatok példákat) mind azt a népszerű nézetet vallják, hogy több út vezet Istenhez. Nem, és nem! Egyetlen út lehetséges: a Jézus által kitaposott kegyelmi út, mely maga Jézus Krisztus. Nincs más – különböző, nincs második – újabb! *Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csak én általam!* (Jn 14,6) Jézus Krisztust nem lehet kikérülni, nem lehet megkerülni, nem lehet helyettesíteni, nem lehet pótszerként felhasználni! Nem szabad elvakítson minket még az egyház tanítóinak ékesszólása, tehetsége vagy magas hivatala sem! Az evangélium alapján kell őket megítélnünk, nem pedig az evangéliumot általuk!

Kedves testvéreim, hadd nyújtson Pál apostol figyelmeztetése védelmet a tévtanítások kereszttűzében! Végezetül két igeverset szeretnék idézni, mely egészében fedi

a mindenkori hitharcos magatartását. Pál apostol mondja: *Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam: Végezetre eltételezt nekem az igazság koronája, melyet megad nekem az Úr ama napon, az igaz Bíró; nemcsak nekem, hanem mindazoknak is, akik vágyva várják az ő megjelenését.* Adja Isten, hogy győzni tudjunk (vö. Jel 2,26 skk.) és győzőkként másokat is Krisztushoz vezessünk, az örök élet kiapadhatatlan forrásához! Ámen.

Sokkal fontosabb!

Fiam, te mindig velem vagy, és mindenem a tied. Vigadnod és örülnöd kellene, hogy ez a te testvéred meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott.

(Lk 15,31–32)

Az eset akkor történt velem, amikor vendéglátó házigazdánk körbevezetett gyönyörű otthonukban, és felhívta figyelmemet egy nagyon szép, alabástrom gyümölcstartó edényre. Elmondta, hogy mennyire értékes számukra, nem csak a szépségeért és ritkaságáért, hanem azért, mert emlékek fűződnek hozzá.

Másnap korán reggel ügyetlenségemben lesújtó dolgot tettem. Gözölgő, reggeli kávémmal a kezemben megbillentem az asztal mellett, és az alabástrom gyümölcstartó edényt a padlóra löktem, amely félbe törött.

Szívem hamis, sötét oldala rögtön azon kezdett gondolkozni, hogyan tüntethetném el a hibát. Tiszta törés volt, és talán, ha a két fél darabot összeillesztem, olyan lesz, mint eredetileg volt.

Végül megszégyenülve hirtelen támadt, gonosz gondolataim miatt, újjászületett szívem világos oldala felülkerekedett, és bocsánatkérően bevallottam tettemet.

Barátom válaszát soha nem fogom elfelejteni. „Minden rendben van Joe, a család barátai sokkal fontosabbak, mint a tárgyak.”

Felszabadultam, de a történet komoly lecke maradt számomra.

Prédikáció tanévnyitóra

Ilonczai Zsombor

iskolalelkész

Szatmárnémeti

Tanuljunk Jézustól

Alapige: Máté 11,28a–29

A iskolai tanév első napján a felolvasott alapigénkből egy meghívót vehetünk a kezünkbe, amelyik egészen eltér a mi hagyományos, manapság már elektronikusan, a legfrissebb szövegszerkesztői program segítségével összeállított, és a különböző minőségű és színű lapra nyomtatott meghívótól. Gondolom, hogy sokan közületek azt látnátok előnyösebbnek, ha ennek a meghívónak az átvételére később kerülne sor, mert még jó volna valahol esetleg kirándulni, élményfürdőbe menni vagy csak egyszerűen otthon lenni. Jézus meghívója mindezen élethelyzetekre is vonatkozik, mert a keresztyén életnek mindenhol tündökölnie kell, de különösen a mai napon azt akarja, hogy gimnáziumunk negyven pedagógusa, több mint hatszáz diákja, iskolánk további alkalmazottai, a szülők és nagyszülők, akik itt vagyunk, halljuk meg Jézus szavát és vegyük át az ő meghívóját, melyben benne van az elmúlt vakáció, a mai napnak órái, illetve a jövőendő azon helyszínei és időpontjai, ahol bennünket Isten látni akar és ahova küldeni akar. Most különösen azt akarja, hogy itt legyünk, és hiszem, hogy hívásának engedve érkezünk ide, és kérjük áldását az újonnan indult iskolánk huszonharmadik tanévére. Tudjuk, nem volt könnyű idáig elérkezni. Mögöttünk rengeteg küzdelem és álmatlan éjszaka van, mert a tanévkezdés előtti hetekben még nem tudtuk biztosan, hogy hova fogunk iskolába járni, melyik iskolai épületbe kell sürgősen átköltöznünk, milyen javítási munkálatokat kell végeznünk, hogy minden a legmegfelelőbb állapotban legyen. Ezek az események történtek az idei nyár alkalmával, amikor az állami szervek azzal fenyegetőztek, hogy iskolánk új épületszárnyát többé nem használhatjuk, mivel azt három évtizede ők építették és csatolták valamikor a régi alma mater testéhez. Remegve tettük fel a kérdést: Hol fogunk otthont kapni a mi kis alsó tagozatosaink? Hol fogják megtanulni a betűvetést? Én hiszem, hogy mindezen kérdések megfogalmazásakor már hangzott Jézus felhívása: „Jöjjetek!” Jöjjetek, mert én veletek vagyok, a ti oldalatokon állok, előttetek megyek, vegyetek észre gondjaitokban és görcsösségeitekben! Mi csak kérdéseket tettünk fel magunkban, és a legrosszabb elfogadására is felkészültünk, de Ő már akkor tudta a választ és a megoldást is. De biztos vagyok benne, hogy az utóbbi hetek számtalan kérdést vetettek fel a szülőkben és nevelőkben is. A új iskolai tanév megannyi új kihívást jelent szülőnek és diáknak egyaránt. Mi, szülők az iskolai eszközök előteremtése miatt esünk sokszor kétségbe, hogy vajon jut-e füzetekre, könyvekre és tanszerekre? Tudjuk-e újjal pótolni a gyermek kinőtt ruháját és cipőjét? Kirendeltetik-e az idei évben is az autóbussz-bérlet vagy a bentlakási költségek fedezete? Megannyi kérdés, amire lehet, mi még nem tudjuk a választ. De hiszem, hogy ebben a küzdelemben sem maradunk egyedül. Ha megfigyeljük Jézus szavait, akkor rájöhethetünk, hogy ez az, amiről a mai alapigénk szól, amikor ilyeneket hallunk ajkáról: „Jöjjetek... Vegyétek föl... Tanuljátok meg... Nyugalmat találtok.” Lássuk, hogy mit is akar Jézus mindezekkel:

1. „Jöjjetek.” A Szentírásban gyakran találkozunk ezzel a hívogató szóval. Jézus nem késlelkedik a kijelentéssel. Szent meghívás ez minden szükségben lévő emberhez.

Ezt hallani, olvasni annyit jelent, mint valakinek a személyes meghívását elfogadni. Az ember számára ezen a földön nincs fontosabb, mint ezt a meghívást elfogadni, és fontos tudnunk, hogy a meghívó intézője maga Jézus Krisztus.

Az Ószövetségben Isten kiválasztotta az ő népét, és kedves hívogatóssal, személyesen és a próféták közvetítésével állandó jelleggel hívogatta. Azt akarta, hogy ne szakadjanak el népe tagjai Tőle. Azonban ez a hívás nagyon sokszor süket fülekre talált, nem fogadták el Isten hívását, pedig kedves szóval hívta őket, melynek következménye olykor nagyon fájdalmas volt. Sajnos, Izráel népe nem akarta tudomásul venni, hogy a meghívás elutasításával nehéz emberi terheket vesznek magukra, amelyek a pusztulásba vezethetik őket. Isten terve azóta is változatlan. Ő hívta az embert az Ószövetség korában, hívta elküldött Fia által és hív ma is. Kiket? Az Ige értelme szerint hívja a megfáradtakat és megterhelteket. Olyan fogalmak ezek mind, amelyeket mi nem szeretünk. Hiszen ki örül a fáradtságnak és a tehernek? Bizonyára senki, különösen a tanév elején, amikor frisseknek és kipihenteknek kell lennünk. De hadd kérdezzem, hogy létezik-e olyan ember, aki az élet terheitől még nem fáradt el? Kevésbé hiszem. Most úgy érezzük, hogy a nyári szünetidő elegendő volt arra, hogy a mai napon friss erővel érkezzünk ide. De majd meglátjuk, hogy néhány hét elmúltával fogjuk érezni a korán ébredés és későn fekvés következményeit, azt, hogy olykor nem tudjuk jól beosztani időnket. Felesleges dolgokat vállalunk magunkra vagy valamilyen kísértés rabjaivá válunk. Emlékszem, a tavalyi esztendőben az egyik évfolyamon a lelkigondozói órán az internet és a számítógép veszélyeiről beszélgettünk. Itt ülnek azok, akik elmondták, hogy mennyi időt tölt naponta egy átlagos fiatal a képernyő előtt, és ez a tevékenység, ami egyesek számára életforma, mennyi lehetőséget és alkalmat rabol el az egyéntől és közösségtől egyaránt. Sokan már azt nyilatkozták, hogy bizony előfordult, hogy készületlenül jöttek az iskolába, vagy kihagyták a vasárnapi istentiszteletet, az ifit, mert nem tudtak határozott nemet mondani annak, ami testileg és lelkileg egyaránt nemcsak függővé, de fáradttá, terheltté és nyugtalanná tette őket. Ha az ember fáradt, akkor nem tud koncentrálni, nem tud teljesíteni és eredményt felmutatni. Ha terhelt, előbb-utóbb összeroskad. Ha nyugtalan, akkor szorong, ingerlékeny, türelmetlen és mindezek következménye az lehet, hogy emberi és családi kapcsolatai is megromlanak, mert a szülők is hasonló helyzetben élnek, csak számukra a fáradtság forrása a munkahely, a túlóra. Ezen pedig ma változtatnunk kell! Hogyan? Úgy, hogy meghalljuk és elfogadjuk Isten akaratát, mert mi a mai nappal kezdődőleg mást akarunk.

Az, hogy mi itt vagyunk most ebben az órában ebben a templomban, és halljuk Jézus hívását, nem véletlen! Mint amiképpen az sem volt véletlen, hogy amikor Jézus tanítványokat gyűjtött, akkor pont a Genezáret-tó partján járva meglátott egy halász testvérpárt, akik hálóiakat a tengerbe vetették, majd nem sokkal később egy másikat, és így szólt hozzájuk: „Kövessetek engem, és azt mívelem, hogy embereket halásszatok!” Bizonyára ők sem voltak mentesek az élet gondjai és terhei alól, de Jézus hívását hallva azonnal tudták, hogy helyük ezentúl Jézus mellett van, mint amiképpen Lévi, a későbbi Máté evangélista is felhagyva korábbi, bűnös életét tanítvánnyá lett, meggyógyult. Ezeket a tanítványokat nemcsak társaságába fogadja Jézus, hanem az apostoli tisztre is elhívja, amelyben látjuk Krisztus kegyelmének fényes bizonyítékát. Talán sokan azt érezzük most – hallván Jézus hívását –, hogy életünket áthatja a félelem, mert nem vagyunk elég felkészültek arra, hogy engedjünk Jézus hívásának, nem érezzük magunkat méltóknak arra, hogy közvetlen közelében legyünk. Ez a félelem a méltatlanság érzetéből ered, hogy szegények, nyomorultak és elesettek vagyunk és ebből kifolyólag a legnagyobb

bűnösök. De másfelől azt tapasztaljuk, hogy Isten szavára valami kezd megmozdulni bennünk, ébredszik a szív.

Láthatjuk, kedves diákok, tanárok és szülők, hogy mennyire vagyunk hajlandók a hitetlenségre és kétségbeesésre, mert olykor a szív elfelejti Isten Igéjét, tévelyeg és mindenütt keres. Ha ilyen a te életed is, és ezeket érzed, akkor van egy örömhír számodra: a legjobb időpontban és a legmegfelelőbb helyen vagy! Ha ilyen az életed, akkor neked is azt kell vallanod, amit a kapernaumi századosnak: „Nem vagyok méltó, hogy az én hálékomba jöjj”, és ekkor Krisztus így válaszol: „aki hozzám jő, azt semmiképpen ki nem vetem” Ne kételkedj abban, hogy elfogad-e téged az Úr! Ő azért jött, hogy minket megmentsen, sőt a mai napon azt ígéri, hogy velünk marad végig, nemcsak ebben a tanévben, hanem a világ végezetéig.

Kikhez szól Jézus? Kiknek küldi ma is ezt az örök érvényű meghívót? Mindannyiunkat hív! Nemcsak diákokat és tanárokat hív a Szatmárnémeti Református Gimnázium ősi otthonába, hanem hív mindenkor a saját iskolájába, ahol Ő a Tanító, Ő az Áldott Orvos, ahol lehet tanulni és lehet gyógyulni, de nem a magunk módszertana és elképzelései szerint. Vigyük el titkainkat, tárjuk fel előtte elrontott életünk csődjét, Ő győzelemre visz. Ő segíthet, Ő megoldást ad nekünk! Menjünk bizalommal, mert amikor Ő hív, akkor nem valami földi, életünket nyomorúságba dönteni akaró erő vagy technikai találmány hív, hanem érettünk a halált is vállaló igaz Jézus Krisztus. Akarjuk-e ezt? Elfogadjuk-e ezt?

2. „Vegyétek föl az én igámat...” Milyen furcsa! Jézus egy közösségbe hív minket, és máris terheket akaszt a nyakunkba. Ha nem szeretünk fáradtak lenni, akkor természetesen súlyokat sem szeretünk cipelni. Jézus ezt a jelenetet a mezőgazdaságból kölcsönzi, amit mi már csak múzeumokból vagy régi képekről ismerhetünk. Jézus ígáról, vagy más kifejezéssel élve járomról beszél, amit régebben az igavonó állat nyakába akasztottak. Valami hasonló, láthatatlan „terhet” akar a mi nyakunkba is helyezni, de ezt nem követi nyak- és hátfájás, sem gerincsérv. Jézus nem akarja önmagát ránk erőltetni, nem is plusz terhet akar nyakunkra helyezni, hogy hordozzuk az övét is, hanem fordítva! Jézus igáját magunkra venni azt jelenti, hogy a mások szolgálatát, a másokért végzett munkát figyelembe vesszük, előtérbe helyezzük. Ha kilépünk a magunk körül való forgásból, akkor oda tudunk másokhoz is fordulni, másokra időt és energiát fordítani. Ez az Ige nem megkötöttséget jelent, hanem arra szolgál, hogy eloszlassa a súlyt és megkönnyítse a munkát. Akarok-e ilyen barátja lenni az osztálytársnak, a tanárkollegának, akarok-e ilyen gyermeke lenni a szülőnek és fordítva? Ha mindegyre igennel válaszolunk, akkor nekünk tudnunk kell azt, hogy Jézus érettünk a keresztfának terhét már elhordozta, akkor hogy ne tudná hordozni a mi terheinket is! Bízunk reá terheinket, ő leveszi azokat nyakunkból, megszabadít az aggodalmaskodástól. Ez nem jelenti azt, hogy holnaptól kezdve minden gondunk megoldódott, hanem azt, hogy mehetünk hozzá bátran, kérhetjük az ő segítségét mindenkor, és Ő megoldást és megnyugvást fog adni küzdelmeinkben.

3. „Tanuljátok meg...” Kedves diákok! Ezzel a kifejezéssel az előttek álló időben nagyon sokszor fogtok találkozni. Új lecke magyarázását követően, kicsengetés előtt hallani fogjátok. Most nem valamelyik tanár mondja, hanem Jézus Krisztus. Nem kell hazamennünk, nem is kell utánaolvasnunk, még házi feladatot sem kell írunk, csupán figyelniünk Reá, mert ebben a figyelésben ismerjük meg Őt. Mit mond Jézus? „Én szelíd és alázatos szívű vagyok...” Az alázat nem megalázkodás és nem is alázatoskodást jelent. A megalázkodás negatív tartalmú, a meghunyászkodáshoz hasonló, az „alázat” és „szelidség” kifejezésekkel Jézus a helyes látásmódra, mások szolgálatára és mások javá-

nak keresésére akar biztatni. Ilyen a mi Istenünk. Nem volt fontos számára a menny kényelme, hanem a földre szállt, hogy szolgáljon, és kereszthalálával megváltson minket. Mi fogunk tudni így szolgálni az előttünk álló tanévben? Ha folyamatosan figyelünk Jézusra, én hiszem, hogy igen.

4. „Nyugalmat találtok.” Jézus mellett lenni és élni az már maga a nyugalom. Ez a mondat az eredeti görög szöveg alapján folyamatos jelen időben van megfogalmazva. Ő nem egyszeri alkalommal akar megnyugtatni, vagy nem valamilyen folyamatnak a végén, Ő a békesség uralma alá akar vonni ma mindenkit, akik hallja és elfogadja Őt. Egy édesanya jegyezte le elvált fiáról, aki a házasság felbontása után hazaköltözött, hogy volt felesége folyamatosan veszekedett vele, amikor késő este hazaérkezett a túlórakkal kiegészített munkahelyéről, és ezt már nem bírta tovább, minthogy azt sem, hogy vasárnap reggel mindig arra kényszerítette, hogy együtt a templomba menjenek. Hetek elmúltával ugyanazok a jelenetek ismétlődtek meg, mint otthon egykoron, de itt már a vitapartner az édesanya volt. A hűséges templomba járó és Isten Igéjével élő édesanya ekkor rájött, hogy gyermeke házasságának zátonyrafutása nagyobb részben a munkaszennvedélynek élő fiának köszönhető, aki esténként hazaérve a munkahelyi feszültségeket szeretne levezetni. Ilyen a Krisztus iskolájából hiányzó ember, aki az élet megoldásait a pénz, vagy valami más földi kísértés utáni hajszában látja, és nem bízva arra, aki maga az Élet. Milyen jó, hogy ilyenkor mellettünk áll az a kedves édesanya, aki Jézus hívására („jőjjetek”) már „elindult”, szelíden és alázatosan magára vette a jézusi igát, és nem nézi az otthoni kényelmet, hanem befogadja gyermekét és neveli. Egyik este, amikor az említett édesanya fia hazaérkezett, a vacsora asztalánál beszélgetésbe kezdett fiával, és elmondta, hogy szerintem mi is az oka az elmúlt hónapok szerencsétlenségeinek. A beszélgetés után imádkoztak, és a fiú kezdte belátni hibáit. Ezután minden vasárnap együtt mentek a templomba, ahol találkozhatott volt feleségével, majd Istennek köszönhetően újból egymásra talált az elvált pár. Isten gyermekeinek olykor a mélységeket is meg kell járniuk, hogy észrevegyék, milyen messzire kerültek Gondviselőjüktől, de mindig van visszaút, mindig van új kezdet. Ehhez a kezdethez adjon Isten sok erőt, türelmet és kitartást! Ámen.

Fiatalokért

Hadd imádkozzunk a fiatalokért,
akik most néznek szembe a jövővel,
hogy nyitottak legyenek
és befogadóképesek minden jóra,
hogy merjenek élni a nyugtalan világban,
hogy legyen erejük elviselni a csalódásokat,
hogy megtanulják elfogadni önmagukat,
hogy el ne veszítsék bátorságukat,
hogy ne tegyenek kárt mások életében,
hogy mindig készek legyenek arra,
hogy a világot emberibbé és lakhatóbbá tegyék.

Oosterhuis Hubert

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Példa a toronyról és a hadról

Alapige: Lukács 14,28–32

Az Ige megértéséhez

Kálvin egyetlen mondatban foglalja össze a példázatpáros üzenetét: „Isten templomának építői és Krisztus katonái nem romlandó épületért fáradoznak, s nem mulékony diadalért harcolnak”

28. v. pyrgos = torony, itt azonban nagyobb gazdasági épületet is érthetünk alatta. Éppen a sok költséget felemésztő fundamentum enged arra következtetni, hogy itt egy széles és magas erődtoronyra, vagy egy nagyobb épületre gondoljunk. Minden bizonyos igényes tervről, fontos épületről van szó, mely az építető számára azonban nem akkora létszükséglet, mint egy lakás. A legvalószínűbb az, hogy a gazda éppen a szőlőjébe szeretne tornyot építtetni, avégre, hogy szükség esetén oltalmat nyújtson a szőlőmunkásoknak, valamint a termést és a munkaeszközöket is biztonságban tudja a kártevők és a tolvajok elől. A kifejezés sok fejtörést okozott az exegétáknak. A 13,14-ben a Silóám tornya is pyrgos. De a gyilkos szőlőmunkások (Mk 12,1 skk.; Mt 21,33 skk.), és a későn érkező szőlőmunkások (Mt 20,9 skk.) példázataiból hiányzik a pyrgos kifejezés. A Bábel tornyára utalni nem szabad. Textusunkhoz hasonlóan a LXX-ban is pl. Ézs 5,2, 2Krón 26,9–10-ben a pyrgos kifejezés együtt fordul elő az oikodomó = építeni kifejezéssel.

Példázatunk kulcsszava a kathisas (part.) = leülvén, mely a 31. versben ismétlődik. Az építkezést meg kellett volna előzze, próton = mindenekelőtt, egy nagyon alapos és átgondolt költségvetés. De a gazda vagy elszámolja magát, vagy egyáltalán ki sem számítja a költségeket. Nem „ül le”, azaz nem körültekintő, nem érvényesül a tervezés és az azt követő kivitelezés sorrendje. A pszéphidzó = kiszámítani a pszéphos = kövecske szóból ered. Valamikor kövecskét használtak a számláláshoz. Huszonöt évvel ezelőtt Nagyszőlősen az üzletben nekem is úgynevezett számoló-keret mozgatható piros és fehér fagolyócskáival számolták ki a vásárolt áru árát. Amikor első osztályos voltam, 67 évvel ezelőtt, az iskolában és otthon is ilyen számoló-kereten sajátítottuk el a matematikai alpműveleteket. A dapené = kiadás, költség bármennyire is gyakori kifejezés, az Újtestamentumban a 15,14-en kívül csak itt fordul elő. A tékozló fiú „mindent elköltött”. Kifejezésünknek is ez az eredeti jelentése, azaz felfalni, felemészteni, elnyelni.

apartismos = vállalkozás. Károli elvégzéssel, befejezéssel, teljessé tétellel fordítja. Itt azonban a konstrukcióra, az épület alakulására, az építkezés egy adott szakaszára kell gondolnunk. Van, aki így fordítja: „vállalkozását sikerre vinni” (NGÜ, Neue Genfer Übersetzung).

29. v. Itt szó sincs a torony befejezéséről. Az építető csak a themelion = fundamentum lerakásáig jut el, tithémi = tenni, helyezni, lerakni (lásd 6,48).

ischyó = képesnek lenni, azaz rendelkezni a szükséges erővel. Károlinál „nem bírta véghez vinni” fordítást olvasunk. Nem fizikai, hanem ökonómiai képességről, erőnlétről van itt szó, azaz „az eszközök birtokában lenni”.

Az ektelő = véghez vinni, befejezni ige az Újtestamentumban csak itt fordul elő, a LXX-ban viszont gyakori. A torony azonban nem épül meg. Az emberek, azaz a szomszédok és a falubeliek árgus szemekkel figyelik az ambiciózus terv kivitelezését, azaz hogy lesz-e valami ebből a toronyból. Nyomon követik a föld kitermelését, a fundamentum megvetését. A theóreo (part. praes.) nem csak azt jelenti, hogy látják és nézik, hanem mindenekelőtt azt, hogy folyamatosan szemlélik és figyelik.

Az empaidzó = gúnyt űzni valakiből, textusunkat kivéve, bárhol is forduljon elő az Újtestamentumban, a gúnyolódás célpontja maga Jézus (Lk 18,32; 22,63 stb.). Gúnyolódásuk annak következménye, hogy az építő „nem ül le”, nem vet számot lehetőségeivel. Kétszeres a büntetés: egyfelől a torony torzóban marad, másfelől a gazda az emberek gúnytárgyává lesz.

31. v. Az ellenség nagyságának láttán a király még mielőtt megütközne, „leülván, először tanácskozik” Saját akarátát felülírja, amikor rádöbben ellenségének létszámfölényére. „...tíz ezerrel szembeszállhat-e azzal, aki ő ellene húsz ezerrel jött?” – kérdezi a király. Azaz képes-e a győzelemre? Dynatos estin = képesnek lenni, azaz abban a helyzetben lenni, hogy szembeszállhasson az ellenségével. A Károli fordításból kimarad ez az ige.

32. v. Ezért „...még mikor amaz távol van, követséget küldvén, megkérdezi a békefeltételeket” Bölcs döntés! Az erőta ta pros eirénén jelentése békét kérni. A kifejezés inkább diplomáciai, mint katonai szófordulat, és kevésbé görög, inkább sémi nyelvtartozék. A LXX is így értelmezi (Bír 18,15; 1Sám 10,4; 17,22). Bármennyire is diplomatikus és elegáns a megfogalmazás, behódoltságot, alárendeltséget takar. Az erőtaó ige nem csak kérni, kérdezni, de önmagát megadni, behódolni, alávetni, feltétel nélkül alárendelni, sőt az ellenfelet „békességesen köszönteni” (2Sám 8,10), minden jót kívánni, megtisztelni jelentéssel is bír. Békefeltételek után kérdezni, érdeklődni már önmagában is kapitulációt és hadisarcot jelent.

Míg a torony építője „nem ül le”, azaz nem vet számot lehetőségeivel, még az első kapavágás előtt, addig a király még a döntő csata előtt meghozza a helyes döntést, és kapitulál. Míg a gazda egyedül dönt, addig a király tanácsosaival veteti körül magát, hogy elkerülhesse a katasztrófát.

Ha az életedet a Szentlélek templomaként akarod felépíteni, s a bűn elleni csatát meg akarod nyerni, egyszóval ha a Krisztus követésébe akarsz állni, vedd számba, hogy ez mivel jár, mibe kerül, hacsak nem akarsz félmunkát végezni. Így értelmezd a példázatot mondandóját.

Igehirdetés

...nemde először leülván, felszámítja a költségeket...?

1. Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői. Még az elején szögezzük le, hogy nem a te érdemed, ha sikerül az életedet toronnyá, azaz a Szentlélek templomává építened. Nem a te érdemed, ha sikerül saját bűneidnek megszámlálhatatlan seregét legyőznöd. Ha már a Krisztus tanítványává lettél és az ő katonájaként a bűntől megszabadultál, azt ne tulajdonítsd magadnak, hanem egyedül Isten kegyelmének. Kálvin ezt a magyarázatot fűzi példázatunkhoz: „Megvallom egyenesen, hogy ha a költségeket vesszük tekintetbe, akkor mindannyian tehetetlenek vagyunk annyira, hogy egyetlen követ sem helyezhetünk el, s egy szál kardot sem állíthatunk szembe az ellenséggel. Az Úr adja az égből az anyagot, a költségeket, a fegyvert és az erőt.” Saját képességed, hogy az életedet a Szentlélek templomává építsed, s a bűn csatáját megnyerjed, még az

elkezdéshez sem elegendő. Tekintsd elégtelennek erre való személyes képességedet és erődet. Támaszkodj hát az Úr erejére és a tőle nyert ismeretre, felismerésre. Csak akkor leszel képes tornyot építeni és győztes csatát nyerni, ha önmagadat gyengének, ugyanakkor az Úrban erősnek tartod.

Jézus tanítványaként legfontosabb feladatod építeni és harcolni. Egyszerre e kettő egész embert kíván. A babiloni fogságból hazatérő zsidók Cirusz perzsa király engedélyével újraépítik a jeruzsálemi templomot és a leomlott kőfalakat. Építkezés közben önmagukat is védik a körülöttük ólálkodó ellenséggel szemben. Nehémiás próféta ezt így írja le: „A kőfalon munkálkodók közül a tehernek hordói *egyik kezükkel*, amely a munkát végezé, rakodának, *másik kezük* pedig a fegyvert tartja vala.” (4,17) Jézus tanítványaként egy ellenséges világban ma is ez a dupla és egyidejű feladat vár rád: építeni a mennyei Jeruzsálem falait, Isten országát, és harcolni a bűn ellen. Neked üzeni az evangélium: építs és harcolj! De ez az építés és harc még nem jelenti az Úrhoz való megérkezésedet, csupán az ő folyamatos és állandó követését, tanítványságodat, megszentelődésedet. E közben számtalan nehézséget kell legyőznöd. Miként a gazdát is *csak a befejezett mű* dicséri, úgy téged is nem Jézus szerinti életvitelednek a kezdete, hanem annak teljessége, véghezvitele koronáz meg.

2. *...leülvén...*, példázatunk megértésének ez a kulcsszava. Ezt a dupla feladatot *józan előrelátással* és *szerénységgel*, teljes igyekezettel végezd (2Pt 1,5). *Fel kell becsülnöd* a költségeket, azt, hogy mivel jár a Krisztus követése. Jézus visszautasítja mellette való *megfontolatlan* elköteleződésedet. Krisztus-követésed nem lehet egy könnyelmű, át nem gondolt vállalkozás. A toronyépítő embernek is előzetesen fel kellett volna becsülnie a költségeket: vajon elégségesek a rendelkezésemre álló eszközök? Fontold meg, hogy mivel jár rád nézve Jézus melletti döntésed! Megfontolatlanul ne keresd a helyed a Jézus tanítványai között! Át kell gondolnod, kalkulálnod kell. Nem elég, ha azt mondd, hogy van elég időm a toronyépítésre, Krisztus-követésre, nem elég, ha elegendő „építőanyaggal” rendelkezel, bibliaismerettel, énekkinccsel, átlagos hittel. Legyen bármennyi időd és „építőanyagod”, figyelmed nem kerülheti el a *mérlegelés* szükségességét. Nem elég, ha egyértelmű a szándékod Krisztus követését illetően. Ha nem mérlegelsz, nem kalkulálsz, kudarcba fullad kezdeményezésed. Akkor leszel bölcs toronyépítő, Isten országát építő ember, ha még mielőtt hozzákezdenél, „leülsz”, azaz előre nézel, felfelé nézel, és nemcsak énekeled, hogy „Rád tekint már hitem”, hanem a *szándék* és a *kivitelezés* közé beiktatod azt az időpontot, melyben vállalkozásod költségeit akár fejben, akár feketén-fehéren kiszámolod. Költségvetésed *saját szegénységed felmérése*. Ezt jelenti Igénk kulcsszava, a „leülvén” Nem elég, ha tudod, hogy mit akarsz. Egy ilyen igényes, komoly, nagy terv előtt, mint a Krisztus követése, mely teljesen megváltoztatja eddigi életedet, nem csak tudnod kell, hogy mit akarsz, de azt is fel kell becsülnöd, hogy mire vagy képes, hogy lesz-e elég erőd, eszközöd terved megvalósítására. Csak miután *számba vetted* ezeket, mondd, hogy követlek Uram, bárhová méysz. *Tisztában kell lenned* lépésed minden következményével. Hiába kergetsz délibábot, rózsaszínű álmokat. Ha ezt teszed, mélyen fogsz csalódni. Könnyelműen, *szívedet másnak adva*, ingadozó szeretettel hiába is törekszel arra, hogy te is Jézus tanítványa lehess.

3. *Mivel jár a Krisztus követése? Mibe kerül?* Egy gazdag kereskedő mindig elégedetlenkedett az elért eredménnyel. Egy kísértő hang aztán így szólt hozzá: „Ha mindenkinél gazdagabb akarsz lenni, mondj le a szívedről, és érd be helyette egy darab kővel.” És így lett. Minden embernél gazdagabb és keményebb lett, ugyanakkor magányosabb és elhagyottabb is. Egy alkalommal Szent Miklóssal találkozott, a szegények pártfogójával, aki ezt kérdezte tőle: „Miért vagy ilyen szomorú?” A gazdag kereskedő elmondta,

hogy szíve helyén egy darab kő áll, s ezt ő akarta. Szent Miklós így vigasztalta: „Ismét boldog lehetsz, ha lemondasz a vagyondról, s pénzedet szétosztod a szegények között. Eredj el, és keresd meg az éhezõ, beteg, nyomorban szenvedõ embereket, és könyörülj rajtuk!” És így tett. Kõszíve lassan elmállott, s új szívet, mások nyomorúságát átérzõ szívet kapott. Amikor meghalt, így búcsúztatták: „Szegény gazdagból lett gazdag szegény-nyé.” A Krisztus követésének legnagyobb akadálya a rendkívüli visszahúzó erõvel rendelkezõ földi vagyon. Mit mondott Jézus a gazdag ifjúnak? „Ha tökéletes akarsz lenni, eredj el, add el a vagyonodat, és oszd ki a szegényeknek, és kincsed lesz mennyben. Az ifjú pedig e beszédet hallva, elment megszorodva, mert sok jószága volt.” Ne ijedj meg! Jézus semmivel sem kér tõled többet, mint amennyire képes vagy, s mint amennyit nélkülözni tudsz. Csak akkor lehetsz toronyépítõ, Isten országát munkáló, kitartó tanítványa Jézus-nak, ha lemondasz arról, ami félútról, vagy még az elején visszatérítene.

Nem véletlenül áll kettõs példázatunk elõtt ez a veres: „Ha valaki én hozzám jó, és meg nem gyûlöli az õ atyját és anyját, feleségét és gyermekeit, fitestvéreit és nõtestvéreit, sõt még a maga lelkét is, nem lehet az én tanítványom.” Ez az ijesztõen kegyetlennek tûnõ elvárás azt jelenti, hogy az életedben a *Jézus helyébe senki sem léphet*. A sorrendben õ kell az elsõ legyen, s csak utána következnek legdrágább szeretteid. Senkit nem kell közülük megtagadnod, de neki kell a középpontban maradnia. Ő akar életed urává lenni. Őt senki sem helyettesítheti az életedben. Ha tornyot, saját életedben a Szentlélek templomát akarod felépíteni, ha Krisztussal akarsz örök közösségben élni, szakítanod kell mindazzal, ami a lelked mélyén el akarja foglalni Krisztus helyét, vagy éppenséggel ott akar a Krisztus vetélytársa lenni. Toronyépítõ emberként fel kell mérned, hogy mivel jár, mibe kerül a Krisztus követése. Ugyancsak nem véletlen, hogy éppen textusunk elõtt található az a másik üzenet is, amely így hangzik: „És ha valaki nem hordozza az õ keresztjét, és én utánam jó, nem lehet az én tanítványom.” Ne ijedj meg! Errõl a keresztrõl mondja Jézus: „Mert az én igám gyönyörûséges, és az én terhem könnyû” Közvetlenül textusunk elõtt kétszer, majd textusunk után egyszer, azaz összesen háromszor üzeni Jézus: „...nem lehet az én tanítványom”. Ki nem lehet az õ tanítványa? Az, aki nem hagyja el övéit is, ha kell, Jézusért, az, aki nem hordozza az õ keresztjét, és az, aki nem vesz búcsút nélkülözhetõ földi javaitól. *Apotassomai* = elválni, búcsút venni (33. v.). Az Isten országát építõ embernek, a bûn ellen csatába szálló embernek a sorsa a Krisztus sorsa: „A rókáknak vagyon barlangjuk, és az égi madaraknak fészük, de az ember Fiának nincs hová fejét lehajtani.” És megismétlem: Ne félj! Jézus semmivel sem kér többet tõled, mint amennyire képes vagy! Azaz ne a világ és a saját életed szeretete legyen az oka annak, hogy képtelen maradsz a Krisztus követésében kitartani, öröke vele maradni. Ha már elkezdted, ne hagyd abba, végezd be a toronyépítést. De ennek az a feltétele, hogy valóban „leülsz” és számot vetsz a költségekkel. Sokba kerül, nagyon sokba, de Krisztusnak még többre került: Ő az életét adta érted a Golgota keresztjén.

...megkérdézi a békefeltételeket

Jézus ez alatt a neki való *feltétel nélküli önátadásodat* érti. Őelőtte kell meghajolnod, önmagadat kell feladnod és megadnod. Őelőtte kell meghódnod, önmagadat feltétel nélkül neki alárendelned. Ezért sok mindenrõl le kell mondanod, sok mindent ott kell hagynod, hogy neki szolgálhass, hogy vele harcolhass. Jézussal kell a bûneid elleni csatába indulnod. *Ezek azok a hadieszközök*, melyeket számba kell vened. Rendelkezel felettük? A bûn erõsebb, mint te, túlerõt képvisel. Te pedig gyenge vagy, és csak akkor léssz Jézus ütõképes katonája, ha vele indulsz, ha vele és általa, s nem csupán önmagadban érzed magad erõsnek.

Példázatunk királya mérlegeli az erőviszonyokat, számba veszi hadieréjét, s úgy véli, hogy egy a kettő ellen, tízezer a húszezerral szemben teljesen esélytelen. Jézus nélkül teljesen esélytelen vagy a bűn-ellenséggel szemben. Ezért a király is „leülvén, először tanácskozik” Egy ilyen nagy horderejű feladatot te is képtelen vagy jó tanács és alapos megfontolás nélkül teljesíteni. Neked is van kitől tanácsot kérsz. Jézusról mondja Ézsaiás: „...és hívják nevét...tanácsosnak” Vele tarts haditanácsot. A király sem becsüli le ellenségét, tanácsosaival egyetértve követeket küld ki, hogy békességesen köszöntsék az ellenség vezérét. A követküldés, a békességes köszöntés, a békefeltételek megkérdezése a te életedben sem jelent mást, mint hogy feltétel nélkül alárendeled magad Jézusnak. A 471. énekünk ezt így foglalja össze: „Bízzatok, mert Jézus eljön, ő a fővezér, Zengje ajkunk: hozzád esdünk győzedelemért” De azt is énekeltük ebben az énekben, hogy: „Így előre Jézusunkkal: neki győzni kell... Benne bízzunk, ő segít meg szívünk harcainál” Ebben a harcban nem te győzol, hanem Jézus, a fővezér. A Golgota keresztfáján ő már győztesen megívta ezt a csatát, a bűn és a halál elleni csatát. S mégis, ma is, és holnap is harcba hív, hogy megívjd küzdelmedet a kísértésekkel, bűneiddel szemben, de bízzál, Ő nem hagy magadra, „Jézus eljön, ő a fővezér”!

Példázatunk arra int, hogy *nem elég elkezdened* ezt a harcot, meg is kell harcolnod, véghez kell vinned, *ki kell tartanod* Jézus mellett. Az igazsághoz tartozik, hogy mi még a harc elkezdéséhez is erőtlenekek és képtelenekek vagyunk. De ha már elkezdted, fel ne add, ha már elindultál, félútról vissza ne térj. Ha nem akarod befejezni, el se kezd! De ha oldaladon Jézussal kezded, vele együtt indulsz csatába, és hozzá esedezel győzedelemért, érdemes volt. Naponként csendesedj el, *leülvén számítsd fel a költségeket és tanácskozz Jézussal*. Különböznem lehetsz az ő tanítványa. Hát halld a biztatást: „Fel barátim, drága Jézus zászlaja alatt!” Ámen.

Ajánlott és felhasznált irodalom

- BOURBECK, Ch.: 5. Sonntag nach Trinitas. In: *Göttinger Predigtmeditationen*. 19. Jahrgang, Heft 3, Vandenhoeck Ruprecht, Göttingen 1965, 261–265.
- BOVON, F.: *Das Evangelium nach Lukas*. EKK, III/2, Lk 9,51–14,35. Benzinger-Neukirchener Verlag 1989, 525–543.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*, Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1974, 303.
- HOFFSÜMMER, W.: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe* 3. Matthias-Grünwald Verlag, Mainz 1990, 143–144.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 195–196.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. II. Székelyudvarhely 1940, 69–70.
- KISS Sándor: *Újszövetségi görög–magyar szómagyarázat*. Budapest 1956.
- NGÜ, Neue Genfer Übersetzung, Genfer Bibelgesellschaft, 2011.
- RENGSTORF, K. H.: *Das Evangelium nach Lukas*. NTD 3, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1958. 181.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Lukas*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 358–360.
- SCHLATTER, A.: *Die Evangelien nach Markus und Lukas*. Calwer Verlag, Stuttgart 1995, 316.
- VARGA Zsigmond: Lukács evangéliumának magyarázata. *Jubileumi kommentár: A Szentírás magyarázata*. In: Bartha, T. (Szerk.), Kiadja a Ref. Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest 1969, 84–85.

Prédikációsorozat

Dr. Boross Géza

Istenélmény a Bibliában *

9.

Jeremiás próféta istenélménye

Alapige: Jeremiás 20,9

Bibliaalvasás: Jeremiás 20,7–8

A nagy, klasszikus istenélményekről nem lehet vitatkozni. Ámde annál többet lehet belőlük tanulni. Így a Jeremiás próféta istenélménye fölé is bátran oda lehetne írni: „Si-ess keresztyén, lelki jót hallani, régi törvényből harcolni, tanulni!” Alig van még egy prófétánk a Szentírásban, akinek az emberi arca ennyire ismerős lenne, mint Jeremiásé. Eláll a lélegzetünk, miket mond ez az ember itt a huszadik fejezetben is: „Átkozott az a nap, amelyen születtem... Miért is jöttem ki az én anyámnak méhéből?” S mindezt miért? Azért, mert Jeremiásnak gyakorlatilag is sorsa lett az Isten. Azért ha van valaki a Bibliában, aki Jézuson kívül nagyon sokat tud nekünk Istenről mondani, akkor Jeremiás próféta az. Idestova negyven éve, még gimnazista koromban került kezembe Franz Werfel Jeremiásról írott regénye (Halljátok az igét). Ma is, négy évtized távolából is szinte beleborzongok abba a félelmetes, szentséges, lenyűgöző istenvalóságba, ami Jeremiás életútját végigkísérte, amit Werfelnek oly kitűnően sikerül érzékeltetnie. Koncentráljunk hát ma Jeremiás istenélményére. Annál is inkább, mert Jeremiás is olyan próféta volt, akit igazolt az idő. Nem is kellett sokáig várnia. Még a maga életében megérte ítéletes próféciáinak beteljesedését. Ezért van benne a Bibliában a Jeremiás siralmi c. könyv is. Jeremiás tehát nem íróasztal-próféta volt, de nem is valamiféle fanatikus rajongó, aki vad ítélethirdetéssel akart kitűnni kortársai közül. Olyan Igét hirdetett, ami valósággá lett a maga idejében. Ő tehát jól értette Isten titkait. Lássuk hát közelebbről Jeremiás istenélményét!

I.

Hogyan élte át Jeremiás a Biblia Istenének valóságát? Igénk egy sajátos képpel fejezi ki az istenélményt. Azt mondja, olyan az istenélmény, mint a csontjainkba rekesztett tűz. Mit jelent ez?

1. Azt jelenti először is, hogy Jeremiás Istent mint élet-programozót élte át. Szolgálata azzal kezdődik, hogy Isten tudtára adja neki a praedestinatio ad munust (a tisztségre való elhívást): „Mielőtt az anyaméhben megalkottalak, már ismertelek és prófétának rendeltelek...” Míg Mózesnek nyolcvanéves korában, Ábrahámnak hetvenöt éves korában, Illésnek a szolgálata vége felé jelenik meg az Úr, Jeremiásnak kora ifjúságában. Jeremiás meg is szólul. Menekülni szeretne: „Ah, ah Uram Isten, én nem tudok beszélni, hiszen ifjú vagyok én.” Ámde hiába a tiltakozás, húzódozás, menekülési vágy. Vállalni

* Megjelent Dr. Boross Géza: „Uram, a te igéd nekem a sötétben szövémnekem” című kötetben. Budapest 2001.

kell a küldetést. Isten így döntött róla. Jeremiás tehát először Isten életprogramozó erejét élte át. Már ezért is érdekes Jeremiás istenélménye.

2. Még inkább azonban azért, mert Jézus Krisztus előtt Jeremiás élte át talán a legmélyebben Isten szűgyenét! Azt a döbbenetes tényállást, hogy az emberek szemében Isten nevetség és gúnyolódás tárgya. „Nevetségessé lettem minden időre, mindenki csúfol engemet...” – írja. Jeremiás halálosan komolyan beszélt Istenről, de kortársai, ezek a fáradt, kiábrándult, cinikus emberek csak legyintettek és gúnyosan mosolyogtak. Hogy Isten személye, lénye mennyire idegen tud lenni a mindennapi ember számára, azt Jeremiás a saját egzisztenciájában élte át. Isten miatt önmagát érezte kinevetve, megalázva, kigúnyolva. S mivel egészségesen önértékes ember volt, elhatározta, hogy nem prédikál többé. Erőlködött, hogy ne kelljen Istenről beszélnie. De hiába! Szólnia kellett, mert „mintha égő tűz volna csontjaimban...” – mondja. Ezért is érdekes és tanulságos az ő istenélménye.

3. Leginkább azonban azért ilyen ez az istenélmény, mert Isten szolidaritását dokumentálja. „De az Úr velem van, mint hatalmas Hős”, ismeri fel és vallja meg boldogan. Nehéz út az Isten útja, nehéz szolgálat az Isten szolgálata, de nincsen egyedül Isten embere. Isten igazolja a maga szolgáltaát a végén. Ez a bizonyosság volt Jeremiás számára a továbblendítő erő.

II.

Miért olyan vigasztaló minden hívő ember számára Jeremiás istenélménye? Miért olyan nagy jelentőségű ez az istenélmény lelkigondozói szempontból?

1. Először is azért, mert Jeremiás istenélménye azt az evangéliumot hirdeti, hogy a hívő ember életében nincsenek véletlenek. Pontosabban: nem véletlenek a fővonalak. Nem véletlen az, hogy abban a szolgálatban állsz, amiben állsz. Nem véletlen az, hogy férfinak vagy nőnek születtél. Nem véletlen az, hogy azok voltak a szüleid, akik voltak. Nem véletlen az, hogy azt a hivatást választottad, amit választottál, hogy az lett életed párja, aki lett, hogy annyi gyermeket kaptatok, amennyit, hogy reformátusnak születtél, hogy ebbe a gyülekezetbe tartozol, hogy lelki alkatod, idegrendszered olyan lett, amilyen lett. Röviden, hogy úgy alakult a sorsod, ahogyan alakult. Figyeld meg! Ha te magad alakíthatnál is valamit a sorsodon, azért volt, mert lehetőséget kaptál rá onnan felülről. Gondold végig, mid van, amit ne úgy kaptál volna? Még ha látszólag te szerezted is, akkor is úgy kaptad. Nyugodjál meg hát végre. „Zengi hát az Úrnak, s járd az utat, mit éppen néked Ő adott.”

2. Nézzétek azonban, milyen lelkigondozó jelentőségű az a másik igazság is, ami előragyog a Jeremiás istenélményéből. Isten legigazabb szolgálai szenvedik a legnehezebb próbákat. Isten legigazibb szolgálainak egy tanfolyamot biztosan ki kell járniuk az alázat iskolájában. Azt a tanfolyamot, melyben egyetlen tárgyból vizsgálunk, el tudjuk-e viselni mások gúnyolódását, csúfolását Istenért? Ma Krisztus egyháza ezt a tanfolyamot járja. Azért ne essünk kétségbe, ha egyesek vagy sokak szemében nevetségések vagyunk templomainkkal, énekeskönyveinkkel, keresztelőinkkel, konfirmációinkkal, keresztyén szertartásainkkal és életformánkkal. A hívő erkölccsel, a Tízparancsolat tiszteletben tartásával, a szeretet, a hűség, a becsület gyakorlásával. A gúnyos nevetés hitelesítő pecsét hitünk valódiságán.

3. Hallgassuk meg azonban a harmadik lelkigondozó üzenetet is. Bármilyen fájdalmas nekünk az Úrért viselt szűgyen, ki lehet bírni, mert az Úr velünk van, mint hatalmas Hős. S ezt mi Jeremiásnál is jobban tudjuk. Az, amiről itt Jeremiás beszél, valósággá lett Jézus Krisztusban, a mi Urunkban. Ő csakugyan hatalmas Hős volt a démonokkal szem-

ben, sőt a halállal szemben is. Felméne a mennyekbe. Ül az Atya Isten jobbára. De ugyanakkor velünk van minden napon a világ végzetéig. Ez a misztérium olyan valóság, hogy a kérdés nem is az, Ő velünk van-e, hanem sokkal inkább az, mi Vele vagyunk-e? Ez a lelkigondozói kulcskérdés.

III.

Mit tanácsol hát Jeremiás istenélménye a vergődő hívőknek? A következőket. Ne erőlködj a csontjaidba rekesztett tűz ellen! Inkább eszmélj! Vedd észre végre, hogy az Úr tüze benned. Neked azért kell templomba jönni, azért kell Igét olvasni, azért száradsz ki, tikkadsz ki, ha nem vagy kapcsolatban az Úrral, mert az Úr tüze hiányzik, vagy megoltottad. Ő rekesztette beléd a Neki való szolgálat szenvedélyét, itt nem segít semmi szellemi elvonókúra. Itt nem segít a születésnapunk megátkozása sem. Itt csak egy segít, a hitbeli döntés: „Ímhol vagyok, édes Uram Istenem. Kész vagyok mindenben Néked engednem.” Ámen.

10.

Ézsaiás próféta istenélménye

Alapige: Ézsaiás 6,3

Bibliaolvasás: Ézsaiás 6,1–13

A mi nemzedékünk sokat emlegetett fogalma a tapasztalatátadás. Szakemberek, orvosok, mérnökök köz- és mezőgazdászok jönnek, mennek keletről nyugatra, nyugatról keletre, hogy megosszák egymással azokat a tapasztalatokat, melyeket a gyógyítás, a rákkutatás, a számítógép-kezelés és egyéb kutatási területeken szereztek.

Ha van olyan kutatási terület, ahol még az említetteknel is fontosabb és sürgetőbb a tapasztalatok kicserélése, az minden bizonnyal az istenkutatás területe. Felesleges is mondani talán, nemzedékünkben intenzív istenkutatás folyik. És ez a kutatás nem néhány szaktudós ügye csupán, hanem hívő emberek millióié. Mindenkié, aki életének egy-egy teljesen sötét, reménytelen, abszolút kilátástalan pontján így fogalmazza meg az egzisztenciális kérdést: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?” Emiatt az alapkérdés miatt fontos minden bizonyágtétel, beszámoló, tapasztalat Istennel kapcsolatban.

A különböző istenélmények között különös jelentőséget tulajdonítunk azoknak a klasszikus istenélményeknek, melyeket a Biblia őrzött meg számunkra. Ezek hitelességének maga a Biblia a történelmi dokumentuma. Itt van azonnal Ézsaiás próféta könyve, a Biblia egyik legnépszerűbb könyve. Nemcsak Kálvin szerette és magyarázta, Pál apostol is. Sőt, ez az, ami igazi súlyt és jelentőséget ad neki, maga az Úr Jézus is szerette ezt a könyvet. A híres ötvenharmadik fejezetét, ahol Jahve szenvedő szolgájáról van szó, önmagára vonatkoztatta. A názáreti zsinagógában ennek a könyvnek szavaival mutatkozott be: „Az Úrnak Lelke van énrajtam, mivelhogy felkent engem...” Nos, ez a könyv úgy keletkezett, hogy Ézsaiás, akinek a neve alatt összegyűjtötték ezt a hatvanhat fejezetet, a jeruzsálemi templomban különleges fizikai jelenségek (füst, tűz, angyalok) között találkozott magával Istennel. Jertek, vegyük közelebből is szemügyre ezt a találkozást!

I.

Miért olyan lényeges ez az istenélmény?

1. Először azért, mert arra figyelmeztet, mennyire nem játék, nem szórakozás és nem kaland az istenkutatás. Sőt, nagyon is életveszélyes vállalkozás. Valami olyasmi, mint amikor magasfeszültségű árammal kell dolgozni a villanyszerelőknek. Mindenféle árammal veszélyes játszani, de a magasfeszültséget legjobb elkerülni. Kádós, kádós, kádós (szent, szent, szent a Sereg Ura), hangzik a templomi ködben. Ézsaiás még tudta, mit jelent a szentség s mit jelent az, hogy Isten háromszorosan is szent. Azt jelenti, hogy a legőszintébb, legdirektebb ellentéte mindannak, amit mi emberek bűnnek nevezünk. A hazudozásnak, a gyűlölködésnek, a pornográfiának, az alkoholizmusnak, a törtetésnek, az árusulásnak. Amilyen egy fehér ruhás menyasszony a kéményseprők között, olyan az Isten közöttünk a teremtettségben. Isten erkölcsi lény. Háromszorosan is igazság, hűség, tisztaság, egyenesség, az abszolút becsület. Minden élőlény normája és modellje. Dicsőségével teljes a széles föld. Isten szentsége nem passzív szentség (szent, de kit érdekel?), hanem aktív szentség. Ez az, ami nyugtalanságban, remegésben tartja a földet. Ha szabad így mondani: Isten szentsége provokatív, kihívó szentség. Mit szólsz az én szentségemhez? Te miért nem vagy ilyen szent? Hogyan merészelsz nem szent lenni, amikor én szent vagyok?

2. Egészen érthető tehát, hogy Ézsaiás így jajdul fel: „Jaj nekem! Elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép között lakom.” Érthető, mert mi is lehetne más az emberi reakció az élő Isten érzékelésére? Ami a vízsugár a tűznek, a napsugár a hónapnak, az az Isten szentsége a bűnös embernek. Ebben tehát nincsen semmi különös. A különös inkább az, hogy Ézsaiás istenélménye nem úgy folytatódik, ahogyan Ézsaiás várja. Nem kell elvesznie. Hanem inkább megrázóan őszinte bűnbánata közepén megtisztul. Mégpedig isteni módon. Egy kis tüzes sebet kap az ajkára mintegy jelképezve, hogy Isten szentsége kiégeti a bűnösből a bűnt. Itt kezd érhetővé lenni, miért szerette az Úr Jézus Krisztus úgy ezt a könyvet. Íme azért, mert itt pontosan arról van szó, hogy Isten, a háromszoros szent nem akarja a bűnös halálát. Inkább gyógyítani akarja. Inkább megtisztítja. A „Jaj nekem, elvesztem!” – ez a bűn emberi megoldása. A szent Isten megoldása a bűnre a kegyelem. A meghirdetett bűnbocsánat, ez az Isten megoldása. Úgy, ahogyan Ézsaiásnak szól az evangélium: „Hamisságod eltávozott és bűnöd elfedeztetett.” Ez a szent Isten megoldása. Ez aztán meglepetés a javából.

3. Hogy a meglepetés még nagyobb legyen, a háromszor szent Isten a megtisztított bűnöst hívja és küldi el a maga szolgálatára. Ez az, ami abszolút érthetetlen. Hiszen ott vannak a szeráfok! Hatalmas, csodás, tiszta mennyei, szellemi lények. Miért nem általuk dolgozik az Isten? Azért, mert – ó, nézzétek, micsoda elképesztő meglepetés – azt a nyomorult, féltő, reszkető kis Ézsaiást többre becsüli az Úr, mint a szeráfjait. A szeráfoknak megengedi, hogy magasztalják Őt. A szeráfokat elküldi, hogy illessék Ézsaiás ajkát. De Izráel népéhez a prófétai szolgálatra, az élő szent Istenről való emberi bizonygatótételre Ézsaiást, a tegnap még tisztátalan ajkút, de immár megtisztított embert küldi el.

II.

Lehet-e ezt az istenélményt általánosítani? Tényleg ilyen az Isten?

1. Igen, éspedig először onnan lehet ezt látni, ahogyan az ember reagál Istenre. Egyrészt úgy reagál, ahogyan Péter is, amikor megérezte Jézus szentségét: „Eredj el tőlem, mert én bűnös ember vagyok, Uram!” Ösztönösen húzódik el az ember Istentől. Sokan

ezért nem járnak templomba. Idejük ugyanis volna. Csakhogy amíg messziről olyan kedvesnek néz ki a „jó Istenke”, addig a közelében egyszerre csak kiderül, hogy ézsaiási atmoszférája van. Másrészt mutatja, hogy amikor megtér az ember, milyen sokat kezd adni a szentségre. Napenkénti imádságává lesz: „Isten élő Lelke jöjj, hadd lehessen szent!” Valami olyasmi történik, mint a kis cigánylánnyal, aki kollégiumba került és megtanult naponta fürödni. Azóta semmilyen körülmények között nem hajlandó lemondani a fürdésről.

2. De Ézsaiás istenélményét igazolja a megtisztulás csodája is. Az a tény, hogy a szent Isten nem akar megölni, hanem inkább megtisztítani. Minden megtért ember tudja, mi az a katarzis. Hogy mennyire nemcsak énekköltészet, hanem valóság: „Megtisztul minden szennytől a Jézus vérében.” Volt alkoholbeteg mesélte egyszer. Amíg ittam, minden hajnalban valami pokoli bűnbánatra ébredtem. Legszívesebben leköttem volna magam a tűkörben. Miután Krisztusé lettem s megszabadultam a pohár bűvöletéből, úgy érzem magamat, mintha tiszta ruhát öltöttem volna. Már nem ébredek hajnalonként gyötrelmes lelkiismeret-mardosásra. Egy asszony jut most az eszembe Kálvin téri segéd-lelkészi éveimből. Azzal a kéréssel állított be a lelkészi hivatalba, gyóntassam meg, mert másnap lesz az esküvője, de nem tud új életet kezdeni úgy, hogy a régit le ne zárta volna. Református vagyok, tiszteletes úr, gyóntasson meg, ha van ilyen nálunk. Térden állva bűnbocsánatért imádkoztunk. Ma is előttem van, amint felállt a térdeiről s egy új, boldog menyasszony ment ki az ajtón. Egy menyasszony, aki már belül, a szíven viselte a fehér ruhát. Ez a szent Isten meglepetése. Ezért igaz az Ézsaiás istenélménye. Azért, mert van megtisztító vér, mely minden bűnünket le tudja mosni rólunk.

3. Igaz az Ézsaiás élménye, mert a szent Isten ma is megtisztított bűnösök által munkálkodik. Nézz végig az egyháztörténeten. Az újkabkari városi misszió csodáin. A kábítószerek-ellenes misszióban a legtöbb eredményt a volt és szolgálatba állott narkósok érik el. Akik tudják miről van szó, de azt is tudják, mire képes a kegyelem. Isten azért tisztít meg minket, hogy alkalmas eszközök lehessünk kezében.

III.

Mit kérdez hát tőlünk Ézsaiás istenélménye? Azt, hogy hol tartunk az istenkutatásban? Azaz:

1. Látjuk-e már mi is, hogy Isten dicsősége nincsen sárba taposva? Teljes vele a széles föld. Van-e látomásunk immár arról, hogy valóban egyedül Istené a dicsőség?

2. Hol tartunk a szentségben? Vigyázunk-e a fehér ruhára? Problémánk-e a megszentelődés? Akarunk-e egyáltalán szentté lenni? Vagy még jönnek a hajnali lelkiismeret-furdalások?

3. Vállaljuk-e a küldetést? Isten kérdése ma is ez: kit küldjek el családhöz, rokonokhoz, környezetedhez? Válaszoljunk habozás nélkül, ímhol vagyok én, küldj el engemet! Ki merjük mondani? Ki tudod mondani? Ez itt a kérdés. Ámen.

Istenélmény a tüzes kemencében

Alapige: Dániel 3,25

Bibliaolvasás: Dániel 3,8–29

Vannak igehirdetők, akik azért nem szeretnek missziói munkatervet készíteni, mivel hogy úgymond „megkötözi az embert” Sohasem lehet tudni előre – hangzik a mentegetőzés –, hogy Isten egy adott időpontban mit akar mondani népének! A zsidók is – halljuk – minden napra való mannát kaptak a pusztában. Ezért nekünk is hétről hétre, esetről esetre kell elkérni a soron következő Igét, mondja nem is egy lelkipásztor testvérünk.

Hadd mondjam meg azonnal, én nem értek egyet ezzel az első pillanatban kétségtelenül tetszetős, de valójában istenkísértő érveléssel. Azért nem, mert:

a) ha egy textust ki lehet imádkozni az Úrtól, akkor ötvenkettőt is lehet,

b) a manna nem az Ige szimbóluma, hanem a mindennapi kenyér jelképe a Bibliában. Mutatja a Miatyánk, ahol Jézus nem azt mondja, hogy a mi mindennapi textusunkat add meg nekünk ma, hanem a mi mindennapi kenyerünket.

c) A mai egyházi (ekléziasztikai) helyzetben a missziói munkaterv a lelkészi szolgálat halálos komolyságának a jele. S végül:

d) az igazi indokom az, hogy Isten Lelke a missziói munkatervnek is Ura. Akkor tesszi félre, amikor akarja. Az egy évvel ezelőtt előre kiimádkozott textust bármikor kicserélheti olyanra, amilyenre akarja.

Mai alapigénk ilyen váratlanul, a Lélek által kicserélt alapige. Tavaly augusztusban erre a mai vasárnapra én a Dániel könyvének azt a híres istenélményét jelöltem ki, melyet Belsazar király élt át lakoma közben. Akkor, amikor megjelent az írás a falon: Mene, mene, tekel ufarszin. Megméréttél és híjával találtattál. Elgondoltam, micsoda hatalmas istenélmény ez. Mennyire időszerű. Milyen hatalmas prédikációt lehetne tartani arról, hogyan toppan be a modern ember életébe is váratlanul az elfelejtett Isten. Amikor...

Nos, igen. Amikor kinyitottam a Dániel könyvét, egyszerre megszólalt a szívemben Isten hangja: miért akarsz te erőnek erejével Belsazar istenélményéről beszélni? Nincs ennél vigasztalóbb, rám sokkal jellemzőbb istenélmény a Dániel könyvében? Lapozzál csak, szolgám. Keresd meg a harmadik fejezetet. Azt a részt, mely arról szól, hogyan dobatta be a király a három férfit a tüzes kemencébe. S íme, mégis négyen vannak. Ekkor ébredtem rá, hogy a Dániel könyvében ez az istenélmény az, amelyik a legtöbbet mondja nekünk a Biblia Istenéről. Jertek azért, koncentráljunk most erre az istenélményre!

I.

Mi az evangéliuma Sidrák, Misák és Abednego istenélményének?

1. Ez az istenélmény először is egy nagy kijózanítás abból a rózsaszínű álomból, miszerint Isten emberei nem kerülhetnek emberek kezébe. Mivelhogy – úgymond – mi hermetikusan el vagyunk zárva a gonosztól. Mivelhogy a hit eleve bebiztosít minden támadás ellen. Mai Igénk azt mutatja elsősorban, hogy a hit olykor egyenesen kitesz a koncentrált támadásoknak. Isten olykor megengedi az övéi próbára tételét. Sidrák, Misák és Abednego Istene látta, mire készül Nabukodonozor. Mégsem akadályozta meg szolgálai megaláztatását. Bizony, ez meglepő istentapasztalás.

2. Még meglepőbb azonban az, hogy Isten szentjei túlélik, kibírják, kiállják a próbatételt. Olyan idegháborúban, amelyben más ember tönkremenne, ők meg tudnak maradni ép elmével, idegrendszerrel. Nem égnék el a tűzben. Ma így mondanánk: nem égnék ki. Minden próbatétel ellenére is tudnak hívő emberek maradni. Azért, mert nincsenek egyedül. Mindig van egy bizonyos „plusz egy fő”, akinek az ábrázata olyan, mint valami istennek fiáé. Igen, mert a Biblia Istene részt vesz az ő szentjei szenvedésében.

3. Sőt, s ez a harmadik figyelemre méltó mozzanat – a Biblia Istene szolgálai szenvedése által hívja fel a figyelmet Önmagára. Ez a hívők szenvedésének értelme. Az a bizonyos tüzes kemence, amit még a Bibliától, hittől, Istentől messze álló politikai írók is kölcsönvettek szenvedéseik jelképezésére, nem véletlenül jelenik meg a hívők életében. A tüzes kemencében megtartott élet, a tüzes kemencéből kimentett élet tud bámulatkelően felmutatni az Úrra. Ez az evangéliuma ennek az istenélménynek.

II.

Vessük fel azonban bátran a kérdést, igaz-e ez az istenkép? Megállja-e a kritika tűzét? A Bibliának és a hívő tapasztalásnak a kritikáját? A legteljesebb mértékben, mert:

1. Ennek az istenélménynek a hitelességét bizonyítja először is maga Jézus Krisztus. Azért, mert mi is volt az ő élete? Igénk képével élve tüzes kemence. Először csak lelki, végén a Golgotán testileg is. Hányszor sóhajtott fel, emlékezzünk csak: „Oh hitetlen nemzetség, meddig szenvedlek még titeket?” S mindezt miért? Azért, hogy érzékeltesse, kifejezze, mutassa és bizonyítsa, csakugyan velünk van az Isten. Hogy igaz az Immánuel-jövendölés. Isten velünk van szenvedéseinkben. Ezért nem égtünk el sem a szenvedés, sem a szenvedélyek tüzeiben.

2. De ennek az istenélménynek az igazságát bizonyítják a nagy tüzes kemencék emberei is. Azok a hívő emberek, akiket az Úr a legnagyobb testi és lelki szenvedésekbe engedett bele. Tudunk olyan hívő testvérünkről, akinek mind a két lábát amputálni kellett érszűkület miatt. A végén úgy vitték be egy kosárban az előadóterembe, ahol sok száz embernek hangos szóval a kosárból hirdette Krisztust. Tudunk lelkipásztorról, aki a szórvány-istentiszteletről arra tért haza, hogy felesége halálos égési sebeket szenvedett egy benzinvasalótól. Isten kegyelméből túlélte ép elmével a tragédiát. Ma messze hangzó szavú, áldott igehirdetője egyházunknak egyik nagy alföldi templomunkban. Igaz tehát, nem vagyunk egyedül a tüzes kemencében.

III.

Mit kérdez tőlünk ez az istenélmény?

1. Először azt, hűségesek vagyunk-e az Úrhoz, a Biblia Istenségéhez? Mit tudunk vállalni érte? Gyülekezeteinkben ma általános a panasz: a szülők nem íratják be hittanra gyermekeiket, nem küldik őket konfirmálni sem, mert félnek, rossz pontot szereznek az állami megfigyelők előtt. Sidrák, Misák és Abednego nem félt. Meg is tartotta őket az Úr a tüzes kemencében. Hogy van az, hogy akinek sikerült kikerülnie a tüzes kemencét, annak sokkal gyöngébb az idegrendszere, kisebb a teherbíró képessége, mint annak, aki megjárta a tüzes kemencét? Úgy van, hogy Isten közösségét, szolidaritását igazán a tüzes kemencében lehet tapasztalni.

2. Mit csinálunk a tüzes kemencében? Pánikban vergődünk? Vagy a felfedezés örömeiben élünk? A tüzes kemence minősített helye az istenélménynek. Amikor elhagynak, ellöknek, megcsúfolnak, kiközösítenek, elárulnak és megaláznak, átélheted az Istent. Mit csinálsz a tüzes kemencében? Iszol? Altatót szedsz? Menekülsz? Dühöngsz? Avagy

imádkozol? Bibliát olvasol? Énekelsz? Jézussal beszélgetsz? Mit csinálsz? Ez is fontos kérdés.

3. De legfontosabb, hajlandó vagy-e kijönni a tüzes kemencéből. Mert manapság, különösen idősebb embereknél gyakori kísértés, nem akarnak kijönni. Beleszoktak. Dacosak. Csak azért se. Hadd érezze meg a környezetem is, mit tettek velem. Avagy készen vagy kijönni? Hadd legyen múlt, emlék, vissza se járó kísértet a tüzes kemence. Mert a három ifjú istenélménye azt az evangéliumot hirdeti: a tüzes kemence Isten szentjei életében mindig csak átmenet, sohasem végállomás. Ámen.

12.

Mária istenélménye

Alapige: Lukács 1,38

Bibliaalvasás: Lukács 1,26–38

„Amennyire egy szűnyog képes az óceán vizét kiinni, annyira képes az ember az örökkévaló Isten titkait megragadni.” Spurgeonnak, a prédikátorok fejedelmének ez a szállóige igaz a mi esetünkben is. Minél beljebb hatolunk Isten lényének, titkainak alázatos, de kitartó kutatásában, annál jobban érezzük, milyen kicsik is vagyunk mi és milyen végeérhetetlen, kimeríthetetlen titok az a csodálatos lény, akit így hívunk: Isten. Spurgeon képénél maradván, minél többet beszélünk Istenről, annál világosabbá válik, hogy „kiivásról” szó sem lehet. Nem egy szűnyog, de százmillió sem volna képes kiinni azt az Óceánt, akit így hívunk: Isten. Ugyanakkor azonban lehet ízlelni, lehet néhány drágagyöngyöt megragadni.

Hogy Spurgeonnak mennyire igaza van, világosan mutatják a Biblia istenélményei. Azok az elbeszélések, melyek azt tárják eléink, hogyan találkozott egy-egy hozzánk hasonló, esendő bibliai ember az élő Istennel. Pontosabban, hogyan találkozott velük Isten? Hogyan lépett be, hogyan jelenik meg az életükben váratlanul, meglepő valósággal. Az az Isten, akit addig csak a szent hagyományból, atyáink elbeszéléséből ismertek és hittek. Kiinni ők sem tudták az Óceánt. Viszont belekóstoltak, ízlelték, s ez a kóstolás évezredekre szólóan figyelemre méltó emberré tette őket.

Ezek közül a bibliai istenélmények közül a legjelentősebb Szűz Mária istenélménye. Ha valaki, Jézus Krisztuson kívül, igazán tapasztalásból tud beszélni arról, kicsoda Isten, akit „tapogatunk”, akkor az minden bizonnyal Mária, az Ige testté lételének földi csatornája. Jertek, figyelmezzünk most Mária istenélményére.

I.

Miért olyan figyelemre méltó ez az istenélmény? Mit tudott meg Mária Istenről? Három lényeges igazságot:

1. Először is azt, hogy a Biblia Istene a kegyelem Istene. Az ember nem egyenlő partnere Neki, nem is üzletfele, hanem az Ő aláhajló, kiválasztó és megszentelő kegyelmének a tárgya. Mária istenélménye egy nagy felkiáltójel a kegyelemről szóló bibliai tanítás mellett. Egyrészt azért, mert világosan szemlélteti, hogy még az olyan tiszta, szűz életeknek is, mint az övé, szüksége van a kegyelemre. Mert Isten mértéke más, mint az emberé. Másrészt azt is világosan szemlélteti, hogy a kegyelem nem párna, hanem hajtóerő. A kegyelem nem pihenni hív, hanem szolgálni. Azért kapunk kegyelmet, hogy Krisztust vigyük bele az életbe.

2. A másik tapasztalás még ennél is fontosabb. Ez az, hogy a Biblia Istene Szentháromság Isten. Íme, itt az Atya, aki az ő fiának készíti az utat a Szentlélek által. Mária istenélménye minden monizmussal, pietizmussal és pünkösdizmussal szemben helyreállítja az egyensúlyt. A Biblia Istene: Atya – Fiú – Szentlélek Isten. Az egészséges hit mindig így beszél: „Az Atyát és Fiút és a Szentlelket áldom.”

3. De Mária istenélményének harmadik üzenete érint a legközelebből minket: a Biblia Istene semmi sem lehetetlen. Mária a leghetetlenebbnek látszó ígéretet kapta. Biológiai érintetlensége ellenére szülni fog. Maga sem hiszi. Hogyan lehetséges ez, holt férfit nem ismerek? – kérdezi. S ekkor kapja a nagy leckét természetrajzból. Lehetséges, mert nemcsak természeti erők léteznek. Vannak szellemi, mennyei erők, melyek fizikai változásokat is előidézhetnek. Isten előtt nincsenek bezárt kapuk. Lehetséges csak az ember számára van. Isten világa a végtelen lehetőségek világa.

II.

Általánosítható-e azonban Mária istenélménye? Az evangélium üzenete az, hogy igen.

1. Először azért, mert a Biblia Istene nemcsak Máriával szemben mutatkozik a kegyelem Istenének. Minden emberrel szemben, akinek bűneit megbocsátja s akit szolgálataiba állít, a kegyelem Istenének bizonyul. Sok ember van, aki nem gondolt volna soha Isten szolgálatára. Mária sem. Csendes, szerény, vidéki háziasszony szeretett volna lenni. Kálvin is csak szobatudós akart lenni, nem történelmet alakító reformátor. De Isten kiragadta őt. Értjük-e, miért olyan terhes, fárasztó, zaklatott Isten minden igaz emberének az élete? Azért, mert a kegyelem szolgálatra hív és rendel. Ezért általánosítható Mária istenélménye.

2. Másodszor azért, mert Isten népének ma is egyik legvigasztalóbb tapasztalata az, hogy Istennek semmi sem lehetetlen. Kifogynék az időből, ha most sorolni kezdeném csak itt, a mi gyülekezetünkben történt csodálatos, meglepő gyógyulásokat, a megoldódott pénzügyeket, lakástyűket, a meghallgatott különböző imádságokat, Istennek azokat a lehetőségeit, melyek legmerészebb álmainkban sem jutottak volna eszünkbe.

Gondoljuk végig egy-egy gyülekezeti tagunk regénybe illő életét. Gyülekezetünk harmincesztendő történetét. Nem kell-e megrendülten felkiáltanunk, bizony, Istennek minden lehetséges.

3. Mária istenélménye általánosítható, mert Isten ma is adventi Isten. Isten ma is mindennél fontosabbnak tartja a Krisztus-ügyet. Mária életét Krisztus-központúvá tette. Isten kérdése hozzánk ma, várjuk-e, hívjuk-e, óhajtjuk-e Krisztust, Isten felkent Messias-királyát, az egyetlen Üdvözítőt. Visszajövele olyan bizonyos, mint amilyen volt első eljövele. Ezért általánosítható Mária istenélménye. Krisztus második érkezése előtt áll a világ, a történelem, a népek.

III.

Mit kérdez hát végül is tőlünk Máriának ez a hatalmas istenélménye?

El tudjuk-e mondani: Íme, az Úrnak szolgálója, legyen nekem a te beszéded szerint? Miért kell ezt elmondani? Azért, mert

1. Ez a hitvallás a megtérés szava. A Te szolgálatodban állok, Uram.

2. A készenlét szava. Ímé, itt vagyok. Ráérek. Nincs Nálad fontosabb dolgom.

3. Az engedelmesség szava. Legyen nekem a te beszéded szerint. Vállalom a küldetést, a szolgálatot, a te utadat, Uram. „Hadd menjek, Istenem, mindig feléd”. Ámen.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

Álmában ád eleget

18.

Alapige: Zsoltárok 127,2b

A szerelem csodáiról, kedvességeiről, meglepetéseiről könyvtárat írtak össze már a költők. Nem is kell Petőfi vagy Ady szerelmi lírájára gondolnunk, elég csak felnyissuk Bibliánkban az Énekek énekét: szinte azonnal magatokra ismertek. Saját szerelmetek erejére, szárnyaira, csodáira, boldogságára. Úgyhogy bátran kimondhatjuk: emberi életünk egyik nagy élménye, amikor szeretek és viszontszeretnek engem is.

Mai Igénk azonban továbblép eggyel, s azt mondja: férj és feleség egymás iránti szerelménél is van egy még nagyobb szerelem, Isten irántunk való szeretete. A boldog házasság titka tulajdonképpen nem ez: mennyire szeret engem a másik, hanem mennyire szeret bennünket együtt Isten! Nos, azért hadd adjam útravalónak az Isten szeretetéről szóló Igét: szerelmesének álmában ád eleget.

1. Első kérdésünk nyilván, **miért lehet ezt az Igét komolyan venni?** Honnan lehet azt tudni, hogy ti Isten szerelmesei vagytok? Nos, lehet mindjárt abból, ahogyan eddig vezetett. Ahogyan őrzött, vigyázott, óvott. Ahogy felnevelt és egymásnak adott benneteket. De – s ez a lényeg – igazán a **Jézus Krisztus golgotai keresztyéből!** Az az Isten szeretetének jele. **A kereszty olyan, mint a karikagyűrű!**

Nézzetek a keresztre, és fedeztétek fel boldogan, Isten szerelmesei vagytok! Innen lehet tudni, mennyire szeret titeket is az Úr.

2. De hát miért olyan fontos ezt tudni? Milyen haszna van ennek a tudásnak? Igénk szerint ez roppant egyszerű, és mégis nagyszerű haszna: Isten szerelmesei **tudnak aludni!** Mert tudják azt, hogy az áldás, eredmény végső fokon mindig ajándék. Hogy nem kell magunkat túlerőltetni. Dolgozni kell, fáradni kell, de igazán mégsem mi szerezzük meg magunknak a boldogságot, hanem Ő adja. Sokszor úgy, hogy nem is gondolunk rá. „Álmában” – mondja az Ige, ami azt jelenti, hogy miközben mi észre sem vesszük – aközben intézkedik Isten. Jól értsük meg: ez az Ige nem a lustaság propagandája, hanem a **hit propagandája**. A hívő élet Isten meglepetései között jár.

3. Ebből következik azonban végül, hogy ez az Ige igényel is valamit tőlünk! Azt, hogy mi is szeressük Istent! Isten szerelme csoda, ajándék, ígéret, védelem, üdvösség – de nem maradhat egyoldalú! Isten szerelme viszonzásra vár! Ahogyan a férj szerelme és a feleség szerelme viszonzásra vár, úgy Istené is! Éspedig **közös** viszonzásra! Arra, hogy **együtt** forduljatok Feléje, keressétek, szeressétek Őt, hogy tapasztalhassátok egy korán és későn fekvő modern világ közepén is a bibliai csodát: Még mindig így van!

Mindörökké így lesz: **SZERELMESEINEK ÁLMUKBAN ÁD ELEGET!**

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

Hálával áldozzál!*

III.

Hálával áldozzál!

*Hálaadással áldozz Istennek,
és teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmadat!*
(Zsolt 50,14)

A világ egyik legnagyobb teológusától, Karl Barth-tól megkérdezték tanítványai, hogy kicsoda az Isten. Ő egy sajátos, rövid tömondatba foglalta válaszát. Csak ennyit mondott: *Der ganze Andere. – Az egészen Más.*

Ez az Egészen Más azt üzeni nekünk a zsoltáros által, hogy ezentúl ne úgy tedd, ahogy eddig, hanem hálával áldozzál Istennek! *Hálával.* Nem étellel, nem anyagiakkal.

Előző fejezetünkben megkíséreltük végiggondolni, mi a rugója a mi áldozatainknak – most pedig arra szeretnék rámutatni: hogyan van az, hogy mi alapjában véve nem nagyon szeretünk hálásak lenni...

Érdekes a magyar nyelv, ez a csodálatos keleti nyelv. Képekben beszél – gyakran képes beszédnek is mondhatnánk. Aki több nyelvet ismer, az tudja, hogy egyetlen európai nyelv sem fejezi ki magát annyit képpen, mint a magyar. Például milyen érdekes kifejezés ez is: hálára kötelez, vagy: nagyon lekötelez... Le vagyok kötve. A magyar nyelv leleplez a hála mögött valami sajátos rugót az emberben. Mert aki úgy érzi, hogy neki hálásnak kell lennie, az valamiképpen le van kötve. Észre se vesszük ezt, amikor ilyen szépen mondjuk: Ó, hálára kötelez...

Igen, valahogy nem szeretünk lekötelezettek lenni, lekötve lenni. Merjünk egyszer ezzel is szembenézni! Egy öreg, talán kicsit rezignált, kissé cinikus barátom mondta egyszer: – Meg akarsz valakitől szabadulni? Adj neki kölcsön! Nem fogod látni többet. Vagy azt akarod, hogy sutyorogjon a hátad mögött, hogy neked mennyi pénzed van, bezzeg ő szegény – adj neki egy nagy összeget ajándékba! Azt hiszed, hogy hálát fog érezni irántad? Nem! Az marad a lelke mélyén, hogy te lekötelezted, lekötötted őt...

Így van, nem így van? Tessék rajta gondolkozni. Bár adná Isten, hogy ne legyen egészen így. De az tény – mint házasság-lelkigondozó tapasztalom –, hogy a legtöbb ember a házasságban sem szereti, ha le van kötve, fölöttébb le van kötelezve a másiknak.

Amikor házassági ügyek kerülnek eléem, ha csak egy mód van rá, igyekszem mind a két felet meghallgatni. Mert rossz szemorvos az, aki csak az egyik szemet vizsgálja meg – ezt már sokszor elmondtam. És ennyi évtized után is újra és újra belemendülök abba, hogy ugyanazt a helyzetet két ember mennyire különbözőképpen adja elő! A történések, a dolgok ugyanazok, de az egyik így látja, a másik úgy.

* Gyökössy Endre: *Hálával áldozzál!* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Be gyakran hallottam az elmúlt harminc-negyven év alatt hol az egyik, hol a másik féltől:

– Pedig én mindent, mindenemet odaadtam, s ez a hála érte? Itt hagyott egy húsz évvel fiatalabbért! Megöregedtem, s most egy másik férfit keres magának, mert valamikor, amikor húszéves volt, egy deres fejű kellett neki, de mostanra még jobban megöregedtem, hát most keres egy fiatalabbat. Amikor ápolnia kellene! Hát ez a hála?...

Hála, hála, hála...

Szeretnénk lekötni, magunkhoz kötni valakit. Ennél is riasztóbb, amikor anyák követelik a hálát egy életen át, és szinte lenyelik a lányaikat és fiaikat, el nem engednék... Kimondva vagy nem mondva, de sohasem vágják el azt a bizonyos lelki köldökszínort. Rátekerik szegény gyerekük nyakára:

– Jaj, csak férjhez ne menjen, meg ne nősüljön! Hálásnak kell lenned irántam, enyém vagy, én szültelek! Én is hálás voltam az anyámnak... – S mindezt szent csomagolásban adják elő! Micsoda kegyes kegyetlenség, anyai kannibalizmus!

Hányszor hallható, hogy a férj vagy a feleség vagy egy anya azt követeli, hogy igenis, neked kötelességed hálásnak lenned! Köteles! Ez is nyelvünk képes beszédének találó kifejezése. Megkötlek téged, magamhoz kötlek! Meg akarlak kötni.

Milyen érdekes, hogy egyre jobban terjed a házasság helyett az együttélés. Úgy érzik, nincsenek lekötve, nincsenek megkötve. Valaki egyszer a jeggyűrűt bilincsnek nevezte. Engem ne kössön le senki, semmi! Én önként akarom elkötelezni magamat! – No de meddig?...

A zsolnában Isten spontán és őszinte hálát kér, amely úgy buzog fel a szívből, mint a forrás. Ám az a kérdés is felmerülhet a gondolkodó emberben, aki szeret a dolgok mélyére látni, hogy mi szüksége van Istennek a mi hálánkra? Az valahogy érthető, hogy a bakok és bikák vére nem kell Neki – de lépünk feljebb: egy szellemi áldozatra mi szükség van? Egyáltalán: Miért kell Istennek hálásnak lennünk? Ha nem is issza a bakok és bikák vérért – a hálánkat issza? Szüksége van erre Istennek?

Nem, nincsen. Isten még a hálánkra sem szomjazik. Nem Istennek van a hálánkra szüksége – *nekünk van szükségünk a gyógyító, őrző, de minket féltő Istenre!* A mi érdekünkben tanítgat minket, hogy gondoljunk bele az Ő szeretetébe, és egyszer csak hátha önként felbuzog bennünk valami, amit – jobb szó híján – így mondunk: hála.

Miért van nekünk erre szükségünk? Itt van a mentő, mentegető Isten misztériuma.

Emlékezzünk csak a tíz leprás történetére. Jézus korában iszonyatos betegség volt a lepra, a bélpoklosság. A szerencsétlen betegeknek lassanként elhaltak az idegeik; ha az orrukat, fülüket, ujjukat megfogták, azok letörtek. Ők ezt nem érezték, mert az idegek előbb elhaltak. Borzasztó betegség! Elő volt írva, hogy ha egy ilyen beteg találkozik valakivel, messziről kiabálnia kell: „Tisztátalan vagyok, tisztátalan vagyok!” Ha ezt nem tette, megkövezték, nehogy megfertőzze az egészségeket.

Gondoljuk el: egy életen át kiabálni félholtan, hogy „tisztátalan vagyok!” Nem elég a rettenetes külső nyavalya, emellé társul az állandó belső megalázottság. Nem volt szabad őket megérinteni, mert az a mózesi törvények szerint szintén tisztátalanná vált.

Jézus egyszer találkozott tíz leprással, és egyenként megérintette őket. Nemcsak arról van szó, hogy gyógyított – mert ezt is tette, mind a tízet meggyógyította –, hanem *magára vette a leprások tisztátalanságát*. Értjük a helyettes szenvedés misztériumát? Ő veszi magára a tisztátalanságot! Míg kisugárzik lényéből a gyógyító erő s azok megtisztulnak – Ő magára veszi a betegséget!... Magára vesz valamit belőlünk, leprásokból, bélpoklosokból, akik nem merjük kimondani, hogy jaj, de tisztátalanok vagyunk... Inkább fecsegünk és védekezünk...

A tíz leprásnak, akiket Jézus meggyógyított, el kellett mennie a paphoz, megmutatnia magát, így írta elő a törvény. Utána a tízből kilenc hazamegy és otthon marad, egy viszont, a samáriai. Leborul Jézus lába előtt és hálát ad.

És megérkeztünk újra a hálához, az igazi, az önkéntes, a spontán hála lényegéhez. Jézus megkérdi, választ sem várva: *Vajon nem tízen tisztultak-e meg? Hol van a többi kilenc?* (Lk 17,17) – Mindenki ment a maga dolgai után. Meggyógyult, ezzel kész. Megtisztult, az úgy le van zárva. De ez az egy, aki visszament Hozzá, leborult és hálát adott Istennek Jézusért. Ekkor mond neki valamit Jézus, és itt rejlik a misztérium kulcsa – legalábbis én így látom: *Kelj fel, menj el, hited megtartott téged.* (Lk 17,19) Azaz: kilenc csak meggyógyult – egy pedig meggyógyult és megtartott! Életre és élet utánra, egyszer s mindenkorra. Kilenc meggyógyult a betegségéből, annak az egynek pedig, akiben felbuzdult a legmélyebb emberi érzések egyike, ami már több mint lekötöttség, hanem valami áradó, meleg, forró, buzgó érzés, az dicsőíti Istent Jézusért. Egyedül neki mondja Jézus: *Hited – amellyel hálát adtál – megtartott téged!*

Erről van szó: megtartó ereje van a spontán, őszinte hálának, ami úgy jön, hogy nem lehet, hogy ne jöjjön. Ami úgy buggyan ki belőlünk, mint a könnyünk, vagy ahogy kitör a nevetésünk... Az az ember nemcsak életre, hanem örök életre is meggyógyult.

A hálának misztikus ereje van, titokzatos kapocs Isten és az ember között. A hálában összeér az ég a földdel, az immanens a transzcendenssel, az odafennvaló az idelennvalóval. Nem Istennek van szüksége a mi hálánkra, Ő nem eszi és issza a mi hálánkat, hanem az által tudunk az örök élet közelébe kerülni. Ez tart meg bennünket is!

Ez a felbuzgó hála nemcsak örök életre gyógyít, hanem megment bennünket egy halatlan nyomorúságtól: a gondbetegségtől. Tréfásan „gonditisz”-nek szoktam nevezni. Azok szenvednek ettől, akik egyfolytában begyulladnak, gond-betegségben élnek, egyfolytában reszketnek valamitől. Nem tudnak nem aggódalmaskodni.

Hogyan mondja Pál apostol? *Semmiért se aggódjatok, hanem imádságban és könyörgésben mindenkor hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt.* (Fil 4,6)

Mi itt a misztérium? Az, hogy abban a pillanatban, amint elkezdek hálát adni – nem kötelességből, hanem önként –, feljebb emelem a szememet és leveszem arról, ami miatt eddig aggódalmaskodtam, az égen keresztül szinte látom Istent, és valami nagy meleg önti el a lényemet. Már nem arra nézek, ami miatt egyfolytában gonditiszben szenvedtem, hanem feljebb. És akkor azonnal oldódik bennünk a gonditisz görcse...

Mi, lelkigondozók sok emberrel találkozunk, akiknek semmi más bajuk nincs, csak az, hogy nárcisztikusan, önimádóan egyfolytában maguk körül pörögnek, forognak: én, én, ÉN, az én bajom... S csodálkoznak, hogy becsavarodnak. Hát aki egyfolytában maga körül forog, az becsavarodik. Nehéz őket kicsavarni. De aki elkezd hálát adni olyan igazán, mint a meggyógyított samáriai leprás, Istent dicsőítve, az feljebb néz. Az már nem azt várja, hogy mi lesz holnap, lesz-e kenyere holnap? Vagy egy év múlva? (Pedig a Miatyánkban csak a mindennapi kenyér kérésére tanított meg Isten – mi pedig csak akkor nem aggódunk, ha legalább egy évre való kenyerünk biztosítva van...)

Pál apostol így folytatja az előbb idézett gondolatot: *És Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteiket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.* (Fil 4,7) Megőrzi szívünket az aggódalmaskodástól is, és lelkünket a rettegéstől! – Istennek kell ez? Nem, ez nekünk kell, erre nekünk van szükségünk, hogy végre ne legyünk mindenféle testi-lelki nyavalyával tele, mert az aggódalmaskodás gyomor- vagy szívbajt, vagy valami más betegséget okoz. – Tessék végre elhinni: Isten a testünket-lelkünket egyszerre akarja megmenteni! A hálaadás a legnagyobb gyógyír – de csak az igazán átértzett, spontán hála. Nem a bakok és bikák vére, nem a kifacsart, a lekötöttség

hálaadás – hanem a felbuzgó, a spontán, az önkéntes. A lélek gejzírje, amely felszökik az égig és dicsőíti Istent.

Isten békessége vesz körül bennünket, ha ezt a békét megkapjuk. Mert ezt a békét kapni lehet – kérni és megkapni –, hogy az igazi hála naponként töltse el a szívünket. Merjük ezt kérni Jézus Krisztustól!

Az igazi hálnak van második lépése is. A zsoltár így fogalmazza meg: *...és teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmadat!* Az érzés után most jön a tett: légy hálás és teljesítsd.

Minden templomban, rendszerint szilveszterkor vagy újévkor elhangzik egy csomó fogadalom: mától kezdve nem gyűjtök rá, mától kezdve nem iszom, mától kezdve... – és sorolhatnám. Rengeteget fogadkozunk. Honnan tudom? Magamról tudom.

De sok fogadalmat tettünk mi már! Hogy holtomiglan, holtodiglan hozzá hű leszek, vele megelégszem, vele tisztán élek, vele szenvedek, vele tűrök, se egészségében, se betegségében holtomiglan, holtáiglan el nem hagyom... – S ma már ott tartunk, hogy kicsiny hazánkban minden második házasság tönkremegy. A páros-magány talán még a válásnál is rosszabb. Az egyik ül sportlapot olvasva, a másik kötőget vagy nézi a tévét. De egymással nem váltanak szót... Papír nincs arról, hogy elváltak, de valójában már régen nem közös az életük.

Mennytiszter elhangzik a fogadalom: ígérem és fogadom, hogy ezt a gyereket hitben nevelem és neveltetem... – S valóban? Be se férnénk a templomokba, ha ez igaz volna, ha a keresztszülők, szülők ezt komolyan vették volna! Amikor ilyen szépeket ígérgetnek, sokan már akkor is ezt gondolják szívükben: – No, öntsön a pap egy kicsit a fejére annak a gyereknek, ne legyen „pogány”

Isten azt kéri tőlünk – tőlem, mindnyájunktól: – *és teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmadat.* Akkor fogadom el a háládat, ha teljesíted a fogadalmadat.

Egyszer olvastam egy hazai vagy külföldi magazinban: Szicíliában egy férfi leszúrta húgának az udvarlóját, mert az elszöktette a leányt. Az elítélt a világ legtermészetesebb hangján mondta:

– De bíró úr, én ezt megfogadtam! – (Ott a vérbosszú szinte még kötelező!) – Ha a templomban megfogadom az oltár előtt, hogy bosszút állok, azt csak meg kell tennem!...

Amikor pedig a bíró néhány év börtönre ítélte őt, egész Szicília felzúdult. Majdnem megkövezték a bírót. Hiszen ez a szegény férfi megfogadta a templomban, hogy ölni fog! Hogy lehet őt elítélni, hát fogadma volt, Isten előtt fogadta meg!...

Bárcsak a mi nem gyilkos, hanem komoly fogadalmaink lennének ilyen kötelezőek, s akkor zúdulnánk fel (legalább itt belül, a lelkünkben), ha a fogadalmunkat nem vesszük komolyan!

Emlékszem valakire, aki egy egész magánvallást gyúrt magának összevevissza mindenféle valláspótlékból: egy kis okkultizmus, egy kis kelet, egy kis nyugat; mindenféle ezoterikus füzetecskékből, ebből-abból. Sokat beszélgettem vele, mégse tudtam őt kiszírozni ebből a maszkek-vallásból. Hatalmas zűrzavar uralkodott benne, valami szent lepel-lel leterítve. Aztán egyszer csak magától azt mondta:

– Most harmadszor olvastam végig az evangéliumokat és úgy döntöttem, hogy ezentúl homo unius libri, egy-könyvű ember leszek, csak a Szentírásé. Tudja, mi ígézett meg? Jézus hálája Isten iránt, ahogyan az utolsó nap, a keresztre feszítés előtt kezébe veszi a kenyeret! Ő még él, de már azt mondja: Ide nézzetek, ez az én testem, amely megtöretik... Tudja, hogy holnap már ott szenved a kereszten – de hálát adván, megtöret... Belerendültem ebbe a szívem, és nagytakarítást csináltam a könyvespolcomon, mert megismertem Jézusban az isteni hálát és azt a szent következetességet, ahogy elejétől

kezdve az utolsó leheletéig végigmegy az úton, hátra nem nézve, szent konzekvenciával, hálával Isten iránt.

Igen, a jézusi hála és a jézusi szent következetesség a betlehemi bölcsőtől a nagypénteki keresztig, a kereszthalálig képes volt megigézni ezt a kereső embert. De hálát adok Istennek, hogy nemcsak őt, hanem minden korban igen sokakat, akik szíve belerendült ebbe.

Teréz anya egyszer Bombayben megpillant az utcán egy haldokló gyermeket, kis szemében meglátja az eltűnő életet – s attól kezdve járja az utcákat, ölbe veszi, igyekszik megmenteni őket az életnek. És környezete Isten iránti hálával telik meg, sok-sok követője járja azóta is a világot a haldoklók között.

De gondolhatunk Assisi Ferencre s másokra is, vagy a külvárosi egyszerű munkásasszonyokra, akiket újpésti gyülekezetünkben ismertem meg: Isten iránti megrendült hálával néznek az égre vagy akár egy katicabogárra, mert abban is az Ő szeretetét, szépségét látják meg, ahogy ott himbálódzik egy fű hegyén. Mert Őt mindenben meg lehet látni – de legfőképpen Jézus Krisztus lényében, a kenyérben, az ostyában: *Ez az én testem*; hálát adva megtörte, majd ideadja nekünk, hogy fölbuzogjon bennünk valami soha nem érzett hála, és végre teljesítsük életünk fogadalmait.

Kedves Atyánk,
köszönjük Neked, hogy Te vagy az Egészen Más, és nem Neked van szükséged a mi hálaunkra, hanem ezzel is bennünket gyógyítasz. Mert míg kibuggyan belőlünk az igazi, őszinte, mélységes hála, hogy értünk adtad Magad, életre gyógyulunk, örök életre, mint az az egyetlen visszatért leprás, aki nemcsak meggyógyult, hanem meg is tartatott.

Köszönjük, hogy Isten békessége, amely minden emberi értelmet meghalad, a miénk lehet, mert levehetjük szemünket aggodalmaskodásaink ezerféle tárgyáról és feljebb, feljebb nézhetünk; megkereshetjük valahol a kozmosz, a szép rend mélységes mélyén a Te lényedet és megköszönhetjük Neked, Atyánk, Istenünk, Végtelenség és Titok, hogy nekünk adtad Fiadat, Jézus Krisztust. Őérte áldunk, magasztalunk, dicsőítünk most és mindörökké. Amen.

Alkalmai prédikációk

Esketési igehirdetés

Balla Árpád
ny. lelkipásztor
Maroshévíz

A házasság: Isten rendelése

Alapige: 1Mózes 2,18

Kedves ifjú pár! Kedves keresztyén testvéreim!

Igénkől az tűnik ki, hogy Isten igazán jóakarója az embereknek. Azt akarja, hogy nekünk jól legyen dolgunk ebben az életben. Amikor kezdetben megteremtette a világ-mindenséget, és abban mindent igen jónak talált – azt látta, hogy az ember, a teremtés koronája mégsem boldog igazán. Egyedül érezte magát, nem volt senki önmagához hasonló a teremtmények között. Ekkor mondta Isten: „Nem jó az embernek egyedül lenni, szerzek neki segítőtársat, hozzá illőt.”

Ebből a mondatból a legnagyobb hatással ez a szó van reánk: egyedül!

Mindnyájan tudjuk, hogy milyen fájó, milyen terhes tud lenni az egyedüllét. Közös terhe ez férfinak és nőnek. Az egyedülálló férfiú élete céltalan élet. Mire való a fáradozás, ha nincs, akivel megossza a gondjait és örömeit? Kinek mondja el a sikereit, kinek panaszoja el a bukásait, a kudarcait? Kivel ossza meg gondolatait, a terveit, a jövődőre való elképzeléseit? Valóban így van: szomorú az egyedülálló férfiú sorsa.

De talán még terhesebb és súlyosabb a helyzet az egyedülálló nő esetében.

Hogyan tudna egyedül megállni az élet küzdelmeiben, amikor a férfiúnál kevesebb erővel, gyengébb kitartással rendelkezik? Ki lenne az oltalmazója, a biztos támasza? Hogyan tudná betölteni anyai hivatását, hogyan lehetne a család szeretetben összefogó erejévé egyedül? Bizony mindkettejükre, férfiúra és nőre egyaránt igaz: „Nem jó az embernek egyedül lenni!”

Az a vigasztaló mind az Igében, mind az életben, hogy Isten látja, számba veszi ezt a helyzetet. Ő most is, éppen ma is azt akarja, minden gyarlóságunk és vétünk dacára, hogy jól legyen dolgunk az életben. Ezért Ő maga szerzi, adja a segítőtársat.

Nem a férfiú keresi és találja meg a feleségét, nem a nő kap férjet magának, hanem Isten az, aki összehalkoztatja azokat egymással, akiknek egymás számára adott életet. (Minden esetben!)

Az a jó, testvéreim, ha Tőle kérjük és imádságunk meghallgatásaként Tőle nyerjük el társunkat. Hiszen, ha csak az ember keresné a társát, vajon tudna-e magának megfelelő, hozzá illő társat találni?

Látjátok, hogy milyen sok napjainkban a csődbejutott, válságba került házasság. Mi az oka? Bizonyára az, hogy csak az ember keresi a magához illő társat. A házasságra lépők csak a külsőre tekintenek, amikor leendő házastársukat megválasztják.

Az ember ugyanis azt nézi, ami a szeme előtt van, Isten azonban azt, ami a szívében van. Hogy is mondja Saint Exupéry Kis Hercegeiben a róka? „Jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.” Ezért az a jó, ha maga Isten adja a társat.

Isten ugyanis olyan társat ad nekünk, aki talál hozzánk. Amint Igénk mondja, Isten hozzá illő segítőtársat adott az első embernek. És a ti esetetekben?

Hisszük, hogy az ő rendelése, hogy ti egymásra találtatok, s egymásban életetek igazi társát, a hozzá illő segítőtársat találtátok meg. Nem ti választottátok egymást. Isten az, aki kegyelmesen rendelkezett felőletek és a szent házasságban most egymásra bíz titeket.

Így töltötte be rajtatok az Ige igazságát: „Sokkal jobban van dolga a kettőnek, hogy nem az egynek; mert azoknak jó jutalmok van az ő munkájokban.” (Préd 4,9)

Egymáshoz illő segítőtársak vagytok az életúton. Ez azonban nem csupán ajándék, hanem Isten parancsa is számotokra. Az egymáshoz illeszkedés ugyanis egész életünkben tart.

Tulajdonképpen a szeretet örök programja ez. A férfúnak a feladata ebben, hogy szíve minden szeretetével, Istentől kapott erejével védje, becsülje az ő hitvesét. A nő feladata pedig az, hogy férjének igazi társa legyen a munka örömeiben, az otthon megteremtésében.

Ebben a kölcsönös alkalmazkodásban tapasztalják meg mindketten: az igazi „szere-
tet soha el nem fogy”!

A házasság természetesen nem csupán az örömekben való osztozás, hanem a terhek arányos szétosztását is jelenti. Valaki azt mondta, hogy a házasságban megfelelőnek a jogok és megkettőződnek a kötelességek. Ha igazán szeretitek egymást, nem fog ez nektek gondot okozni! Az együttesen hordozott terhek nem törnek meg, hanem még inkább egybekapcsolnak benneteket.

Hadd idézzek ezzel kapcsolatban egy képet. Kelet-India dúsan virágzó pálmafái csak akkor hoznak gyümölcsöt, ha egy jótékony kéz ágaikat egymáshoz közel hajlítja és egy súlyos kővel megterheli azokat. Innen a közmondás: „Teher alatt nő a pálma.”

A ti virágba borult életetek is csak úgy lesz gyümölcsözővé és áldásossá, ha készek vagytok egymás terhére is szeretettel vállalni és hordozni. Nos, ha gondok közt jártok, ha váratlanul nehéz terheket kell hordoznotok, ez legyen szemetek előtt. Istennel menni fog.

Igaz hittünk és reménységünk szerint gyümölcsöző lesz az életetek. Ámen.

Temetési igehirdetés

Bustya Dezső
ny. lelkipásztor
Marosvásárhely

Fény a halál völgyében

Alapige: Zsoltárok 23
Bibliolvasás: 1Korinthus 15

Gyászoló család, kedves keresztyén gyülekezet!

A halál árnyékának a völgyében járunk, és keressük lelkünk megnyugvását, keressük a vigasztalást. Azért, mert félünk. Amióta a jónak teremtett világba az ember engedelmessége folytán bejött a bűn és nyomában az elmúlás, a betegség és a halál, az életünk a félelem jegyében folyik. Félünk az elmúlástól, a haláltól, fáj az elválás. Hol találunk ebben a helyzetben vigaszt, hol az oltalom, akihez fájdalmunkban menekülhetnénk?

Forduljunk az egyetlen igaz Vigasztalóhoz, kérjük Isten Szentlelkét, hogy az Igében adja meg azt nekünk.

A felolvasott zsoltár-imádságban egy pásztorfiúból Isten kegyelmi kiválasztása folytán királlyá lett férfiú vall az életéről, a megpróbáltatásairól, hitéről és reménységéről. Emlékezik a múlt megszépítő messzeségéből a feledhetetlen emlékekre: *a füves legelők-re, a csendes vizekre*, amelyek mellett a nyáját legeltette. De arra is emlékezik, nagy hálaadással, hogy neki, a pásztornak is *van Pásztor*a, aki gondot visel róla. Nem engedi, hogy bármiben is szükséget lásson. És ahogyan ő, Dávid, terelgette nyáját, nem bunkósbottal, doronggal (ezekkel csak a vadállatokkal szemben védekezett), az ő Pásztor a *botjával, pálcájával* szelíden vezetgette és *vigasztalta* őt. A pusztaságban is *terített asztalhoz* ültette, jóltartotta eledellel, *poharát csordulásig töltötte* az öröm borával. És amikor a múltat mérlegre téve mer a jövő felé tekinteni, elmondja a mindenkori zsoltár-énekzők számára a reménységet: az a pásztori kéz, amely hű szolgáját egész földi életében vezérelte, az a jóság és kegyelem célhoz juttatja őt: bevezeti az Úr hajlékába!

Gyászoló testvérek, e koporsó mellett Dávid hálaimájában szeretnénk szemlélni egy, reménységünk szerint az Úr házába hazaérkezett testvérünk életét. A halál árnyékában járunk, mondtam, de azt is tudjuk, hogy *árnyék csak ott van, ahol világosság* is van. Ezen az istentiszteleten is köztünk és velünk van a jó Pásztor. Ő az Élet és a Halál Ura, a világ Világossága; egyedül Ő adhat nekünk igazi vigaszt és élő reménységet a halál félelmével és az elválás szomorúságával szemben.

Ha még szólhatna hozzánk, *id. Szabó Lászlóné sz. Torma Ilona-Irma* testvérünk is elmondhatná, hogy földi létének közel 78 esztendején át az Úr volt a Pásztor, gondviselője. Éppen csak kikerült a kerelószentpáli családi otthonból, amikor négy lénytestvérel együtt árván maradt. Özvegy édesanyjuk nagy áldozatkészséggel, férfiakat megszégyenítő erőfeszítéssel nevelgette árváit, s egy kivételével mindegyiküket taníttatta, hogy megfelelő oklevéllel kezükben lehessenek önálló kenyérkeresővé. Így került 14 éves korában, gyermekkori tanítónője biztatására a szászrégeni Magyar Tanítóképző Főiskolára. Írásban és szóban egyaránt úgy emlékezett vissza ezekre a diákévekre, mint amelyekben igen szerény, még inkább: szegényes körülmények közt laktak a bentlakásban, de az emlékezet bearanyozta a felkészülés esztendeit. Már akkor tapasztalhatta Dávid hálaimájának igazságát: ha az Úr a mi pásztorunk, *nem szűkölködünk*. Isten gondoskodik mindannyiunkról, akik valljuk, hogy mi „az Ő népe és az Ő legelőinek juhain vagyunk” (Zsolt 100,3).

A főiskola elvégzése után jöttek a pedagógus-élet munkás hétköznapijai. Kevesen mondhatják el, hogy aktív munkás-életüket egyetlen munkahelyen töltötték. Drága szeretettek a nagyernyei iskola monográfiájában beszámolójának ezt a címet is adta: *Egyetlen munkahelyen*. Mit jelentett ez? Időben mérve, 36 dolgozós esztendő. Sokkal nehezebb beszámolni ebben a több mint három és fél évtizedes szolgálatnak a tartalmáról. Tanítónőként képesítették, de az ernyei iskolában, alig 18 évesen, mivel tanerőhiány volt, egyenesen helyettes tanárként alkalmazták. És még hogyha egyetlen tantárgyat kellett volna tanítania! De az orosz nyelv – mint főszak – mellett rábízta még a földrajz, a történelem és a háztartástan tanítását is. Meg persze a zenét, s a kórust is; a sok férfi kártárs örült, hogy végre egy nő is került a tanári karba: lesz, akire nyugodtan ráhagyhatják a tánc oktatását, meg az előadásra kerülő színdarabok betanítását is. Ez a megszokott emberi mentalitás: aki vállalja, arra minél több terhet rak rá a közösség, a társadalom. Hol volt itt a *füves legelő, a csendes vizek*? Testvérek, Isten gyermekei mindenhol rátalálnak Isten vezetésére, és elmondhatják: Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít. Akit az Úr magáénak választ, akinek *fejét elárasztja olajjal*: felkeni és felha-

talmazza a nevelés-oktatás szép feladatára, annak megadja a szükséges erőt, a sok munka közt a felüdülést, annak *lelkét megvidámítja*, amint valljuk azt a zsoltárimával együtt mi is.

Az ernyei iskolában talált egymásra a két nevelő, ő meg a *hitvestárs*, hogy aztán közel 55 éven át legyenek egymásnak hűséges segítőtársai a családi életben és a hivatás mezején egyaránt. Őt és fél évtizeden át együtt járni Isten füves mezőin, csendes vizei mellett, még ha az iskolában töltött idők külső nehézségeit is figyelembe vesszük, Isten drága ajándéka volt. Az öröm sokasodott az első gyermek, majd szinte egy évtizedes várakozás után a második gyermeke világra jöttével; újabb értelmet nyert a földi munka és áldozathozatal, párosulva Urunk gazdag ajándékával.

Tanulva tanítottam, tanítva tanultam – vallotta drága szeretettek. Valóban így volt. Mert nem elégedett meg a tanítónői képesítéssel, és mert szüntelen vágya volt a továbbtanulás: így végezte el a marosvásárhelyi Pedagógiai Főiskolát, ahol magyar–román, később, a '70-es években a kolozsvári Bolyai Tudományegyetem filológia szakát, ahol magyar–oroszlakos tanári oklevelet szerzett. Gyermekeit is így irányította, segítette és serkentette a tanulásra. Testvérek, a hívő ember nem azért igyekszik többre és többre, mert anyagiakban akar mind többet szerezni. Mi minden képességünket Isten ajándékainak tekintjük. Ő tesz bennünket alkalmassá, amint az Írás mondja, *a mi alkalmatos voltunk az Istentől van*. Tanulunk és nevelünk, hogy Isten munkatársaiként szolgáljunk e világban, s mint egy költőnk oly szépen megfogalmazta: Vadócba rózsát oltunk, hogy szebb legyen a föld.

Akibe Isten beleoltotta a felelősség érzését, nem elégszik meg azzal, hogy csupán azt végezze, ami „munkaköri leírás szerint” a feladata, hanem vállalja azt is, amit Urunk a „második mérföldnek” nevez. És igazán ezen a „túlórázáson” van áldás. Drága szeretettek hivatalos munkaidején túl is szerette maga köré gyűjteni tanítványait. Sok szép színdarab betanítása, emlékezetes falujárás, turnézás, vendéglátások, kirándulások bizonyítják ezt. Az asszonyokat abban az időben, amikor az otthonokban még nem volt televízió, nemes szórakozásban részesítette egy-egy Jókai regény folytatólagos felolvasásával valamely barátságos otthonban. Mert a szeretet találékony, mindig megtalálja azt a lehetőséget, ahol a falu népét, drága népünket szolgálni, nevelni, jóra tanítani lehet.

Nem az én dolgom életének mérlegre tévése, hiszen ő már az örök Bíró előtt áll. Csupán azokra a kegyelmi ajándékokra szerettem volna utalni, amiket a teremő Úr asszonytestvérünk életébe helyezett, hogy azokkal sáfárkodjék. Készülésem közben egy kedves olvasmány került a kezembe. Arról szólt, hogy egyszer egy angol turistatársaság kirándult a hegyek közé. Eltévedtek és olyan helyre jutottak, ahol nem tudták kiismerni magukat. Magasan a hegyek közt egy pásztor őrizte a nyáját. Észrevette a kirándulók szükségét, és szikláról sziklára kúszva, tövises bokrokon törve magának utat, odaért a társasághoz és felajánlotta segítségét. „Mivel tud biztosítani minket, hogy higgyünk magának?” – kérdezték tőle. „Ezzel, felelte a pásztor, és felmutatta vérző sebeit, megtépett ruháját, amelyet a szikla megszaggatott.” Ez a bizonyíték hatott. Hittek neki, követték őt, és megmenekültek. Nekünk ilyen áldozatkész Pásztorunk van. Ez az Úr Jézus Krisztus. A magunk fájdalmaról nézzünk az Ő vérző sebeire, s vegyünk bizodalmat abból, hogy Ő ezt miérettünk vállalta. Bízhatunk Benne a földi életben és a halálban is. Úgy, ahogy asszonytestvérünk is a pár évvel ezelőtti nagy műtétet, s a talán még nagyobb megpróbáltatást jelentő bajban, szeme világának elvesztésekor rá tudta bízni magát türelemmel az érette is rettentő lelki és testi kínokat szenvedőre, a meghalt, de a halálból feltámadott Jézus Krisztusra, élete hű Pásztorára. Mind az örömben, mind a próbák között Isten bárányainak, nekünk egyetlen vigasztalásunk: e Pásztornak, lelkünk drága

Megváltójának, Jézus Krisztusnak tulajdonai vagyunk és mindörökké az Övéi maradjunk!

Ezzel a hittel és bizodalommal emeljétek fel szemeteket a koporsóról, s a halál árnyékának völgyéből lélekben emelkedjétek oda, ahol drága szeretetek már elfoglalta helyét, az Úrnak házában, hogy ott lakozzék hosszú ideig –, az örökkévalóságban való találkozásig. Hálás szeretettel vesznek tőle búcsút összes szerettei: hitvestársa, leánya és fia, gyermekei után gyermekeivé lett veje és menyje, három drága unokája, nővére és húga családtagjaikkal; sógornői, anya- és apatársa, közelebbi és távolabbi rokonsága, volt kollegák és kolleganők, keresztyén gyülekezetünk tagjai. Ajánljuk őt mindnyájunk hű Pásztorának oltalmába! Ámen.

Imádkozzunk

Irgalmas Istenünk, aki minden életet útra indítasz, sajátos küldetéssel és kiszabott idővel, hálaadó istentiszteletre gyűltünk össze e napon. Megköszönjük Neked, hogy aki öröktől fogva a Tied volt, mintegy 78 esztendőn át a miénk is lehetett a Te ajándékozó jókedvedből. Tőled érkezett, Te vezérteltd földi vándorlásának állomásain, Te próbáltad hitét és békétűrését, Te adtál neki vigaszt az árvaság fájdalmai közt. Te ajándékoztál asszonytestvérünknek nagy munkabírást, jó egészséget, sokféle tevékenységéhez Te adtad az alkalmasságot, mint drága talentumokat. Hadd köszönjük meg Neked a sok boldog percet, órát, amikkel bearanyoztad életét és mindvégig áldásos szolgálatát. Köszönjük a testvéri szeretetet, a hitvestársával együtt közös szolgálatban töltött boldog esztendőket, az öt és fél évtizedes családi életet, édesanyai és nagyanyai örömet, áldozatos szeretetét a kicsiny család és az iskolai tanulók nagy családja iránt. Mindazt, amit úgy kapott, felülről, Tőled, Atyánk, s mindazt, amit a Te küldöttedként továbbadott, hiszen Tőled van a mi alkalmatos voltunk és megbízatásunk. Nem is tudjuk mind elsorolni, mennyi drága ajándéknak tetted őt továbbadójává. Tiéd legyen egyedül a hála és dicsőség, Urunk, mennyei édes Atyánk.

Ebben az órában sok könnyes szem, sok párás tekintet, sok drága emlékezés veszi őt körül itt a földön. De reménységünk szerint ő már angyalok énekében gyönyörködik Tenálad. Vigasztald meg azokat, akik most a búcsú fájó érzésével állnak itt: a gondoskodó hitvestársat, szerető és szeretett gyermekeit, vejét és menyét, drága unokáit, a testvéreket, sógornőket, anya- és apatársat, rokont, volt munkatársakat; mindazokat, akik most eltávozásával megkeserítették. Nekünk pedig írd szívünkbe mindazt, amire e drága élet kötelez. Munkálkodjunk, mint akiket egymásra bízál egymás javára, s a Te dicsőségre, mint akik egymásnak is pásztorai lehetünk az egyetlen jó Pásztor mellett. Hadd folytassuk könyörgésünket azzal az imával, amire Szent Fiad tanított bennünket: Mi Atyánk...Ámen.

(Elhangzott id. Szabó Lászlóné sz. Torma Ilona-Irma hamvai fölött, 2014. január 21-én.)

Igehirdetés lelkeszi továbbképzőn

Veress László

Marosszentkirály

Jézus szolgálata és a mi szolgálatunk

Alapige: Lukács 22,24–27

Szeretjük ezt az Igét, mert a szószék magaslatáról leprédikálhatunk: szolgáljatok egymásnak. Szolgáljatok alázatosan, vidám szívvel, zúgolódás nélkül. Tanítgatjuk az embereket arra, hogy milyen jó és nemes dolog másnak szolgálni. Elmondjuk, hogy Jézus ebben maga mutatott példát. Talán halványan utalunk arra, hogy mi, lelkipásztorok szolgák vagyunk: még a prédikációt is szolgálatnak nevezzük.

Csak hogy ezt a tanítást Jézus a legszűkebb tanítványi körének mondja, nem egy magas szószékről hirdeti ki egy nagy gyülekezetnek. Nem a nagy tömegekhez szól most. Nem a farizeusoknak mondja – pedig mondhatná. Nem a római katonákat tanítja erre – pedig nagyon rájuk férne. Milyen szép is lenne! Tömegek mozdulnak meg Jézus tanítására és egy villanás alatt megváltozna ez az önző világ. A vastag imaszíjat viselő, ájtatos képű farizeus szemét az ég felé fordítva nem a tereken tölti idejét, hanem betegeket, magányosokat, foglyokat látogat. A marcona római légiós nem karddal, hanem ivóvízzel és gyógyszerrel érkezik az ágyban fekvő, beteg zsidó asszonyhoz, és letörli a verejtéket a homlokáról.

Persze, egyszer ennek is eljön majd az ideje. Valójában milliók vannak már, akinek nemcsak a Bibliájába, hanem a szívébe van beírva Jézus parancsa. Ki az közülünk, aki ne ámult volna már azon, hogy milyen váratlan helyekről és emberektől érkezik néha a segítség? A farizeusok kései ősei, a haszidok tudatosan figyelnek a társra: az imaszíjat is úgy tekerik fel a karjukra, hogy előbb előre, aztán maguk felé csavarják. Így emlékeztetik magukat és így jelzik másoknak is: előbb te, aztán én. Az egymásra figyelés bámulatos rendszerét alakították ki, persze csak a zsidóságon belül. A római légiósok mai utódai, az ENSZ-katonák és egyéb rendfenntartó alakulatok nemcsak fegyverrel a kezben, hanem lapáttal, kőműveskanállal, vödör vízzel is szolgálják egy-egy közösség javát. Ha kell, iskolát vagy kórházakat építenek, de látjuk őket a híradós felvételeken, amint öregeket, sérülteket cipelnek az ölükben, etetnek vagy itatnak taposóaknáokban megcsonkult szegény sárgákat vagy feketéket.

Most azonban Jézus szűk tanítványi köréről van szó. Mielőtt eljutna a tanítás a tömegekhez, Jézus előbb a legközelebbieket tanítja arra, hogy hogyan viselkedjenek *egy-mással és mással*.

I.

Hogyan is viselkednek? Jézus közvetlen közelében azon vitatkoznak, hogy *ki a nagyobb*.

Kik is vitatkoztak?

Első válaszunk, hogy akik vitatkoznak, azok emberek. Márpedig Alfred Adler óta tudjuk, hogy ez az egyik legerősebb emberi ösztön: a becsvágy. A nagy pszichológus szerint az ember akkor éri el célját, ha megmérkőzhet másokkal, ha megmutathatja a másoknak, hogy ő különb. Az ókori görögök különösen becsvágyó emberek voltak.

Athén harcol Spártával, hogy legyőzze, hogy a foglyokat elhurcolhassa a saját városába, hogy megmutathassa nekik szobrait, épületeit, filozófusait.

Teljesebb válasz azonban az, ha aláhúzzuk, hogy Jézus tanítványai vitatkoznak, versengenek itt. Tanítványok, akik korábban halászok voltak, sőt, akik elhívásuk után is halászok maradtak. Emberhalászokká tette őket Jézus.

Néhány halász azon vitatkozik, hogy ki a nagyobb. Mi alapján vitatkoztak? Hogy ki fogott több/nagyobb halat? A halászoknál ez gyakori téma. Esetleg aszerint próbálták rangsorolni egymást, hogy kit hívott el Jézus hamarabb? Ki tud fejből több Jézus-mondást idézni? Kihez szólt Jézus többször? Kit bízott meg különlegesebb feladattal? Milyen tapintatos az evangélium! A késhegyre menő vita részleteit elhallgatja.

Mikor is vitatkoznak ezek a tanítványok?

Rögtön az úrvacsora után. Pár pillanattal korábban jelentette be Jézus, hogy egy valaki elárulja őt, és néhány óra múlva ki fogják őt végezni. Ezután kezdenek el a tanítványok vitatkozni. Volt még erre máskor is példa. Jézus egyszer éppen egy kisgyermeket állított eléjük példaként, ők pedig máris azon vitatkoztak, hogy ki köztük a nagyobb. (Lk 9,44–48) Ezek a történetek nemcsak azt mutatják, hogy mennyire egyedül van Jézus még a tanítványai között is, hanem arra is emlékezteti a keresztyéneket, hogy *éppen Jézus hűséges szolgálata közben fenyegeti őket az a veszély, hogy magukat másoknál többre tartsák.*

Számtalan lelkési példát mondhatnánk erre. De maradjunk tapintatosak! Elég arra utalni, hogy az egyik lelkési levelezőlistán évente két-három hasonló gyökerű vita zajlik le. És ha már valaki a szolgálatban semmit sem tud felmutatni, akkor mások gyalázásával és gúnyolásával próbál fennebb kerülni egy képzeletbeli ranglistán.

Bennünk is ott él a becsvágy, a rivalizálás, a versengés! És nemcsak választásokkor... Némelyek ennek megfelelően nősülnek, vásárolnak autót, válogatják meg a baráti körüket, mennek nyaralni.

Hogy megmutathassák, hogy kicsodák is ők.

II.

Egykori professzorunk mondta: ha valamelyik Ige nem lenne aktuális, azt Isten Szentlelke kitörölné a Bibliából. Ezért ezt a szolgálatról szóló Igét vonatkoztassuk most kimondottan magunkra.

Figyeljük jól meg: Jézus arról beszél, hogy a versengés ott van a világban. Királyok, uralkodók versengenek egymással. Nem azt mondja, hogy ez mindenestől rossz, hanem azt mondja, hogy ti ne így cselekedjetek. *Aki közöttetek nagy akar lenni, az legyen a ti szolgátok.*

Máté evangéliumában egyenesen rabszolgákról beszél. Aki első akar lenni, az legyen a másik rabszolgája (Mt 20,27). Szolgának, rabszolgának lenni kötöttséget jelent, azt, hogy annyira hozzá vagyunk kötve valakihez, hogy nélküle nem is létezhetünk. Arra figyelmeztet ezzel, hogy számunkra a szolgálat olyan, mint hálnak a víz, madárnak a szárny. Mi az Atyához vagyunk hozzákötve Jézus által. Ez a rabságunk és ez a szabadságunk is. Lehet fél szívvel lelkési szolgálatot végezni? Igen, úgy, amennyire a hálnak lehet a parton megélni, a madárnak fél szárnyal repülni.

De vizsgáljuk meg a szolgálatunkat: mit, hogyan szolgálunk? Vajon nem vezet ez is rivalizáláshoz? – A tanítványok az úrvacsoravétel után vitatkoznak, jelezve, hogy még a hűséges szolgálat közben is eltávolodhatunk az eredeti céltól.

Van szolgálati naplónk, feljegyezzük, hogy mennyit szolgáltunk. De jó lenne egyszer Jézus szemével megvizsgálni igehirdetéseinket. Ő a szolgálatban úgy mutatott példát,

hogy megmosta a lábát a tanítványoknak. Vajon mi nem inkább a hallgatók fejét mosuk, amikor Igét hirdetve szolgálunk?

Családot látogatunk, nem egyszer még éjjel is rendelkezésére állunk egy-egy gyülekezeti tagnak. Szép és megrendítő példákat mindannyian mondhatunk. Mással még boldogulunk, de hogyan viszonyulunk egymáshoz? A szolgatársakhoz? Vajon szolgálunk-e igazán egymásnak?

Lehetne önvizsgálatot tartani esténként:

Hogyan használtam fel az időmet? – Szakítottam-e időt az imádságra? – Szereztem-e ma örömet valakinek? – Segítettem-e másoknak (otthon, a családban, a gyülekezetben)? Szolgáltam-e valakinek (lelkészkollegának) valamilyen módon, vagy inkább megkeserítettem az életét?

III.

Csak hogy Jézus nem csupán beszél a szolgálat lehetőségéről, hanem be is mutatja azt. „Én pedig olyan vagyok közöttetek, mint aki szolgál.” (Lk 22,27) „Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon.” (Mt 20,27)

Mi jobban szeretjük, ha mi szolgálunk. Akkor meg tudjuk mondani, hogy mit és mennyit vállalunk. Szeretjük a határokat meghúzni. De van Valaki, aki határtalan. Amikor a tanítványok arról vitatkoznak, hogy ki a nagyobb, akkor ő magára köti a rabszolgák kötélyét és megmossa a tanítványok lábát. Szolgál, mindhalálig szolgál. Életét adja váltságul sokakért.

Melyikünk tud így szolgálni?

Nem kell feltétlenül nagy dolgokra gondolni. Sokszor egy jó szó, egy kézszorítás is elég, mert akkor éppen az kell.

Panaszkodunk, hogy a szolgálat kimerít. Féltünk a kiegészítől. Keresünk a lehetőséget, ahol fel lehet töltekezni. Annyi mindent megtennénk egy jó energiaforrásért! Pedig minden elérhető távolságban van. Ha valóban hisszük, hogy Jézus Krisztus tegnap és ma és mindörökké ugyanaz, akkor igaz az is, hogy ő ma is szolgálni akar. Nekünk is. Ne tiltakozunk Péterhez hasonlóan ez ellen, hagyjuk, hogy Jézus szolgáljon nekünk!

Közel akar jönni a lelkiismereti válságban szenvedő Péterekhez, és a bajbajutott hitű Tamásokhoz. Ha engedjük őt a magunk életében szóhoz jutni, akkor tapasztalni fogjuk: olykor megvigasztal, máskor megpirongat; olykor megtámogatja ingadozó hitünket, máskor megmossa, megtisztítja gondolatainkat, de jelenléte mindenképpen erőt sugároz. Ötleteket ad, vagy útmutatást, hogy merre is induljunk, miként is végezzünk el egy újabb feladatot. Szolgálni akar nekünk, hogy mi az ő szolgálata révén kapjunk erőre. Hogy szolgálatunk ne kínkeserves legyen, hanem jelentsen örömet is, jelentsen áldást, jobbulásra ennek a világnak. Ámen.

(Elhangzott Parajdon 2014. május 19-én)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51–53.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Dávid Zoltán
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254–4458

Soós László

Anna hálaéneke

1 Sám 2,1–10

1. Szívem az Úrban örvendez,
Mert erőmet visszaadta,
És engem már nem keserget
Többé a csúfolók hada.
Áldom jószágodat,
Szabadításodat.

5. Az Úr megöl és feltámaszt,
Sírba visz, és onnét felhoz;
Ki büszke, megalázza azt;
Vagyont ad, vagyont elkoboz.
Az Úr felmagasztal,
Máskor elmarasztal.

2. Nincs olyan szent, mint az Isten.
Ő mi Kősziklánk, mi Urunk.
Rajta kívül senki sincsen,
Aki előtt hódolhatunk.
Ő a mi Istenünk,
Mindig jót tesz velünk.

6. A porból a szűkölködőt
Maga mellé felemeli,
És a szegény kéregetőt
Az asztalfőre ülteti.
Főhely lesz az övé,
Ott marad örökké.

3. Ne beszéljeteك oly sokat,
Ne szóljatok oly gögösen,
Ne hagyja el a szátokat
Egyetlen büszke beszéd sem!
Mindent tud az Isten,
Nála titok nincsen.

7. Úré a föld oszlopai.
Ő azokon helyezte el
Híveit, kiknek lábai
Állnak e szilárd helyeken.
De elvesz a bűnös,
És nem lesz többé hős!

4. A hősök íja eltörik,
De a gyengék erőt nyernek.
Ki jóllakott, most éhezik,
Kik éheztek, ünnepelnek.
A meddő hetet szül,
Ki gyászolt, ma örül.

8. Magától hős nem lesz senki,
S kik szembeszállnak az Úrral,
Azoknak kell szégyenkezni
S számot vetni önmagukkal.
Mennydörög ellenük
Hatalmas Istenük.

9. Az Úr ezt az egész földet
Igazságosan ítéli,
Letöri a törtetőket,
Királyát megerősíti.
Védi fejedelmét,
Megáldja felkentjét.